

Published and distributed under permit No. 773, authorized by the Act of October 6th, 1917, on file at the Post Office of Cleveland, Ohio, by order of the President. A. S. Burleson, Postmaster General

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Post Office of Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879

No 35

KAINA 5c.

CLEVELAND, OHIO

PENKTADIENIS, RUGSEJIS-SEPT. 2, 1921

METAI VI (VOL. VI)

Vokietijoje Rodosi Naujos Revoliucijos žymės

MONARCHISTAI TUREJO DIDELES DEMONSTRACIJAS PRIEŠ VALDŽIA; UŽDRAUSTA VIEŠOS SUEIGOS IR PRAKALBOS.

IŠ DARBININKŲ JUDEJIMO

Mingo Angliakasiai Kovoją su Ginklais

Pereitą savaitę susidarė buris West Virginijos valstijoje angliakasių iš 12,000 žmonių ir maršavo į Mingo pavietą užimti kasyklas. Unijų vadų prašymu, kada buvo permatoma galinti kilti didelė suirutė ir kova, darbininkai maršavimą palovė. Federalė valdžia grąsina darbininkams prisilaikyti ramumo ir net išsiskirstyti. Vienoje vietovėje nepaklausė vadų angliakasiai sukilo ir rugp. 26 d. sulaukė Danville stoty trauki, iš kur jie susėdė, keletas šimtu vyrų, nusidavė į kitą miestelį.

Rugp. 28 d. Logan pavietė susirėmė su valstijos milicija penki žmonės peršauti; darbininkai savo sužeistą nusiugabeno ir nesužinota ar jie gyvi ar nušauti.

W. Va. gubernatorius kreipėsi į prezidentą prisiųsti federalės kariuomenės.

Prezidentas išleido proklamaciją reikalaujančią darbininkų išsiskirstyti, nes kitaip bus pasiųsta kariuomenė.

Pereitose savaitės pranešimai apie padėjimą Ohio valstijos industrijose rodo vėl geresnės žymės. Youngstown geležies ir plieno išdirbėjai skelbia apie padidėjusį pirkimą labiau negu kitu tarpu pastaraisiais laikais. Tačiau dar plieno išdirbėjai visai nepasitikti kad taip bus, gali vėl išdaryti apmažėjimą.

Daug geresnė padėtis apsirėškia puodinkinystės industrijose E. Liverpoolyje; išdirbėjai numato darbų sezoną (i rudenį).

Beveik visos Akrono gumo išdirbystės pasilaiko tame laipsnyje kaip buvo pradžioje mėnesio. Aplinkybės abelnai laikoma gerokos.

Anglijos pardavimas miestuose didėja, valstijos geležinkeliai rengia vagonus užeinančiam padėjimui reikalavimų anglies iš kasyklų.

Sharon, Pa., atsidarė plieno išdirbystė.

Clevelande, Collinwood loko-motivų dirbtuvė nuolat didina produkciją ir ima daugiau darbininkų. Šiuo metu tarp jų dirba 700 iš normalio 1,200 darbininkų skaičiaus.

Providence, R. I., rugp. 27 d. rytinėje miesto dalyje iškilo eksplozija, sudrebino visą miestą ir aplinkines. Nelaimės užklupio vietos išdirbama geležkelio torpedos. Užmušta du ir sužeista keletas kitų darbininkų.

Munich, Bavarijoje, atsituvo 40,000 minios demonstracija prieš maisto brangumą. Skirstant demonstrantus užmušta vienas ir keletas žmonių sužeista.

Chicagoje dviejuose teatruose vidurnaktį sprogo bombos; tą spejama padaryta keršijimui už panaudojimą teatruose neunių darbininkų.

Vokietijos orlaivų išdirbystės, nykdamos delei uždraudimo budavoti sau orlaivius, nenorėdamos užsidaryti, turi vilti kad gal Amerika pradės pirkti iš jų orlaivius naudojimui saviems reikams.

Danzige uždaryta amunicijos fabrikai sulyg Tautų Sąjungos tarybos įsakymo. Dirbtuvės savininkai žada ją perdaryti į dviračių fabriką.

Taikos sutarčia paskirtas žemės plotas Austrijai iš vakarišės Vengrijos pasipriešino ateinant Austrijos valdžiai jį paimti savo globon. Prasidėjo mušiai.

VOKIETIJAI GREŠIA REVOLIUCIJA

Mathias Erzberger nužudytas.

Berlinas. — Rugp. 26 d. nužudytas buvęs Vokietijos vice premjeras ir finansų ministras. Tas nuotikis sukėlė pirmo laipsnio politiską sensaciją. Sudrebinta tuomi visa valdžia.

Viesdamas su savo šeima Badene, Erzberger buvo išėjęs ryte pasivaikščioti, kaip jį kelyje užpuolė du ginkluoti vyrai, atskyrė jį nuo kito su juo ejo, užpuolikai suvarė jį Erzbergerį dvylika kulku, kada jis norėjo iš jų pasprukti. Ta žudystė jau grynai politiska.

Erzberger, po didelių kivirčių su savo priešais pasitraukė į privatišką gyvenimą, bet šiuo tarpu rengėsi vėl grįžti į politiką, nusivėlęs visokių apkaltinimų. Permatydami tai jo priešai surengė jam galą.

Pastaraisiais laikais Vokietijoje atsibuvo monarchistų demonstracijos ir tų monarchistų darbui priskiriama Erzbergerio nužudymas. Berlino kabinetas 29 d. rugp. nutarė uždrausti visokius susirinkimus, demonstracijas ir spausdinimą gundančių raštų.

Vokietijos organizuoti darbininkai, skaičiuje 11 milijonų narių, pranešė Vokietijos kanceliariui Wirth jį gavai išstoti į frontą apgynimui respublikos. Socialistų frakcijos taipgi siuntė savo deputacijas pas kanclerį su reikalavimu kad valdžia be baimės ar užjautimo veikų prieš elementus kurstančius antirepublikas demonstracijas ar machinacijas. Deputacija prie to reikalavo, varde radikaliųjų partijų, pamatinių reformų viešojo tarnystėje ir teisdarystėje kad tuomi visuomenė galėtų matyti reikala ginti demokratijos principus.

Trumpu savo gyvavimu Vokietijos respublika turėjo jau du sukilimus, dabar rengiasi prie saugojimo respublikos nuo monarchistų, kurie turi mintį atgrąžinti kaizerių šeimyną.

Taria Siųst Kariuomenės i Augš. Sileziją

Berlinas. — Anglijos, Francuzijos ir Italijos ambasadoriai pranešė Vokietijai apie tų šalių valdžių nusprendimą siųsti daugias kariuomenės į Augš. Sileziją. Vokietijos prašoma paruošti reikalingus budus kareivių pergabenimui.

Greikams Nesiseka

Konstantinopolis. — Po trijų dienų mušio Turkai atstūmė Grekų kariuomenę per Sakaria upę Maž. Azijoje. Grekai neteko daug belaisvių, daug medogų ir vežimų. Visa Grekų kampanija prieš Turkus laikinai užkirsta.

Visa Grekų armija, po atkirtimo dešiniojo sparno atakavusi Turkus prie Sakaria upės, atsidūrė keblame padėjime. Jų priešai veikia paskemdingai ir išrodo turį užtektinai amunicijos. Prie Brussos užėmus Bilejik miestelį, Grekų armijos susisėsimas visiškai suardyta.

Lietuvoje duonos užtenka; tik laisvės dangus dar aptemęs. Išsklaidykime Lenkiškas ukanas. Pirkime bonus.

SVEICARIJA PRIPAŽINO LIETUVĄ

Washington, rugp. 23 d. (L. Inf. Biuras). — Sveicarija pripažino Lietuvos Respubliką de jure.

LENKAI VERCIA VILNIŲ PRIKLAUSYTI VARSAVAI

Washington, rugp. 23 d. (Liet. Inf. Biuras). — Eltos pranešimu, Lenkai reikalauja iš Vilniaus valdininkų prisiekti ištikimybę Lenkijai.

VILNIAUS LIETUVIAI PERSEKIOJAMI

Washington (L. I. B.). — Elta praneša jog Lenkai uždarė Vilniuje pirmą Lietuvų gimnaziją kur mokinas 400 mokinių. Taip pat uždarė Vilniuje ir Lietuvių mergaičių gimnaziją. Vienos savaitės tarpe ant Lietuvių laikraščių Vilniuje uždėta 90,000 markių pabaudos. Lenkų valdžia uždarė Vilniuje laikraštį einantį Rusų kalba, "Vilenskio Slovo".

AMERIKOS KONSULAS JAU KAUNE

Washington, rugp. 24 d. (Elta). — Rugp. 17 d. Amerikos konsulas Lietuvai, Clement Edwardo, i vice konsulas, Heisler, atvyko Kauną ir stojo eiti savo pareigas.

ATSTOVAS ČARNECKIS NEW YORKE

Washington, rugp. 27 d. (L. I. B.). — Lietuvos Atstovas V. Čarneckis šiandien išvažiavo į New Yorką.

Sukilimai Indijoje Eina Smarkyn

Anglijos bėdos didėja. Aistriams atmetus autonomiškos valdžios siūlymą ir grąsiant naujam neramumui Aistijoje, atėina žinios apie didelių sukilimų Indijoje; tenai siaučia žudynės, skerdynės ir riaušės.

Nekurioms Indijos srities padėta po karišku stoviu; sukilėlių skaičius siekia apie 15,000 žmonių. Prasidėjo mušiai ir, kaip paskutinės žinios skelbia, Kalkuttos distrikte esą užmušta apie 700 riaušinių, keliolika žuvo ir iš kariuomenės eilių. Dideliais skaičiais tenatinių gyventojų išsiskersta.

Nekurioms riaušinių apimtoms sritims grėsia badas.

Mušiai Morokkoje Tęsiasi

Madridas, Ispanija. — Morokos kaimai pietiniam pakraštyje nuo Melilla miesto suardyti bombardavimu Ispaniško kariško laivo iš vandens; prie to užmušta daug žmonių. Bombarduota išvijimui sukilėlių. Rify kalnų gyventojai smarkiai užpuldinėja Ispanų kariuomenę prie El Araiš, Atlantiko pakraštyje Morokkoje i pietus nuo Tangier. El Araiš guli 180 mylių i vakarus nuo Melilla.

Ispanija siūnčia daugiau kariškų laivų i Afrikos pakraštį.

Belgradas, Jugoslavija. — Insurgentai turėjo susirėmimų su Albanijos kariuomene. Mušis šovė per suvirš dienas, gale to Albanai pasišalino, palikdami 100 kritusių.

Takais sumažėjo. Šių metų S. V. ineigų nuo takų gauta net \$812,579,486 mažiau, lyginant su pereiniais metais per toki laiką.

KONFERENCIJA DEL BEDARBES

Washington. — Permatydami užeinančią žiemą ir tebesančią bedarbę, Prezidentas Harding nori atkreipti i tai domę visos valdžios ir visuomenės padidinimui darbų ir atgaivinimui industrijos, kad tuomi palengvinus krizį. Prezidentas nusprendė šaukti nacionalę konferenciją bedarbės reikale, i Washingtoną. Komercijos sekretoriui Hooveriui pavesta sustatyti konferencijos planus ir visas programas.

Paskutiniu darbo departamentu raportu, dabartiniu laiku S. Valstijose yra 5,735,000 neturinčių darbo, Ohio valstijoje iš to skaičiaus yra 204,000 bedarbių. Abelnas bedarbių skaičius dabar keturiš milijonais didesnis negu buvo 1920 metų pradžioje. Konferencijoje bus išvis šalies dalių atstovai, taipgi atstovai iš industrijų turinčių daugiausia darbininkų.

Airių-Anglų Derybos Nerodo Gero

Dublinas. — Pirm išsiskirstymo pirmo Airių parlamento posėdžio sušauktu apsarvystumui Anglijos siulomų išlygų, Airijos prezidentas De Valera pasakė jog "jokia galybė ant žemės ar pragare" neišvays Airijos respublikos valdžios iš jų šalies.

Tas pats posėdis nusprendė užtraukti paskolą Airijoje ir Amerikoje, iš pastarosios 20 milijonų dolarių.

Atmetus pirmąjį Anglijos pasiūlymą, premjeras Lloyd George antru kartu rašydams i Airių vadus persėrgėjo kad neatidėliotų taikymosi, nesa Airijai bus tas pavojinga. Jokiū būdu Anglija sako nesutiks Airijos išsitraukimui iš imperijos.

Anglijos valdžia mano padaryti visuosius balsavimus Airijoje jeigu Airijos respublikos vadai atsisakys taikytis, tada būtų pagal savivaldos teisių rinkimai atstovų i imperiali parlamentą, ir taip užkirsti kelią Aistriams savo valdžią laikyti. Belfastas, šiaur. Airijoje, atsituvo pakartotinai per kelias dienas gatvės susirėmimai.

Daug sužeista, keletas nušautas; nutraukta telefonų ir telegrafų vielos. Apsibarikadavę gatvėse Aistriai kovėsi su Anglijos kariuomene ir policija.

Norėta Nužudyti Meksikos Prezidentą

Susekta suokalbais nužudyti Meksikos prezidentą Obregoną ir to pasekmėje tapo areštuotas gen. Lopez, komandierius nedidelio burio kareivių Morelos valstijoje; prie jo sumita kiti keltas. Žmogus kuriam paskirta nužudyti darbas, su atlyginimu 50,000 pesos, pabėgo i Suv. Valstijas.

Nusizudymai. New Yorke gyvasčių gelbėjimo lyga skelbia jog nuo pradžios šių metų per pusmetį suauzduosčių skaičius žymiai padidėjo. Per pirmus šešis mėnesius lyga gavo raportų apie nusizudymą 6,509 žmonių, iš tų 4,527 vyrai ir 1,982 moteris. 1920 metų pirmo pusmečio nusizudymų buvo tik 2,771. Šių metų vaikų nusizudymo skaičius beveik du sykiu padidėjo. Iš jaunųjų nusizudė 214 berniukai ir 293 mergaitės; abelnas jų amžius vaikų 16 m.; mergaičių 15 m. Mergaitės daugumoj nusizudė, vaikai nusizudė šovė.

Senatorius France, sugrįžęs iš Rusijos, sako jog Suv. Valstijos gali pradėti diplomatinius santykius su Rusija, nes Rusijoje jau mažai beliko komunizmo, Vokietijai ir Anglijai tas nepavojingas, nekenks ir Suv. Valstijoms.

SUTARTIS SU TRIMIS SALIMIS UŽBAIGTA

Suv. Valstijos užbaigė taikos tarybas su trimomis valstybėmis — Vokietija, Austrija ir Vengrija. Vokietija ir Austro-Vengrija buvo dvi svarbiausios valstybės vedusios karę prieš santarvę. Suv. Valstijos prisidėjo bal. 6 d. 1917 m., po ko centralinės valstybės liko pergalėtos. Po karės Vengrija nuo Austrijos atidalinta po atskira valdžia. Trečia svarbiausia Vokietijos santarvininkė buvo Turkija.

Amerikos Pagalbiniai Nariai jau Rusijoj

Londonas. — Pirmoji ekspedicija Amerikos darbininkų gelbėjimui Rusijos nuo bado jau pasiekė Maskvą rugp. 29 d. Jie apžiūrės vietas, kelius ir budus greičiausio persiuntimo maisto i badaujančias sritis. Reikalaujančių pagalbos yra suvirš 30,000,000 Rusų, neskaitant kad visą Rusiją reikia šelpti.

Rusija neužkviesta i Washingtoną

Washington. — Nusiginavimo konferenciją, delei ko Paryžiuje Rusai monarchistai sako kad Pacifico reikalai nebūtų tinkamai aptarti be Rusų, kurie irgi prisiekia tolimuosius rytus ir jų reikalai su ta taikos konferencija surišti.

Debsui Reikės Lauksi Taikos Užgyrimo

Eugene V. Debsas, socialistų vadas, dabar esantis kalėjime, dar turės laukti ilgiau del pasiūlosavimo, iki galutinai bus užtvirtinta Suv. Valstijų taikos sutartis su Vokietija.

Nikaragvoj, Pietų Amerikoje, politiškos partijos sukilo ir to pasekmėje prasidėjo kova tarp valdžios kariuomenės ir revoliucionierių. Daugybė areštuota. Viešas naudojimas telefonų ir telegrafų uždrausta, viskas paimita i valdžios rankas.

Francuzų spauda pradėjo purkšti delei Suv. Valstijų padarytos taikos sutarties su Vokietija. Ta pati spauda net mano jog pagaliam Francuzijai reikės remti Japoniją businioje nusiginavimo konferencijoje. Mat, Japonija yra Suv. Valstijų priešininkė.

Mažina išlaidas. Washingtonas iš įvairių valdžios departamentų bus paleistas 41,246 darbininkų; jau pirma tiek pat paleista, kada kareivi pasibaigus jų nereikėjo. Viso karės metu buvo susamdyta 117,760 darbininkų šalių pirmiau buvusių.

Amerikos "šlapieji" rengiasi prie naujų planų atgrąžinimui šalyje svaigalų teisių. Iki šiolei buvo varoma darbas Washington, dabar jau jie rengiasi pradėti paskirose valstijose, atkreipiant domos i rinkimus senatorių ir kongresmanų — ir agituoti rinkti tokius kurie pritaria svaigalų draudimo įstatymo panaikinimui.

Pirmas elektriškas traukinis padaryta 1846 metais Vermont valstijoje; išradėju buvo ukininkas. Dabar Suv. Valstijose yra 8,300 mylių elektriškių gelekelių su 675 elektriskais lokomotivais, vežančiais sunkius vagonus po 60 mylių i valandą.

ATSTOVAS ČARNECKIS VYKSTA SU PRAKALBOMIS

Paskolos Tikrasis Darbas Šiuo Pradedama.

Prisirengimas prie darbo užbaigtas. Visos stotis tinkamai apginkluotos ir tik laukia signalo šturmui. Taigi šiuo pradedama tikrasis Bonų vajuos mūsų išeivijoje. Per rugsėjo mėnesį turime pasiekti savo tikslo. Šią savaitę gavome didžiausią kruvą laiškų iš stočių. Visur džiuginančios žinios. Upas kuogeriausias. Visi pilni drąsos ir optimizmo. Juda-kruta ir, sulyg vėliausių pranešimų, rengiasi i mūsų su tamsa ir vergija šios kolonijos:

Rochester, N. Y.
Racine, Wis.
New York City
Cleveland, Ohio
New Britain, Conn.
Herkimer, N. Y.
Bridgeport, Conn.
Cambridge, Mass.
Albany, N. Y.
Sunderland, Mass.
Northampton, Mass.
Schenectady, N. Y.
Newark, N. J.
Chicago ir daug kitų.

Springfield, Mass., ir Springfield, Ill., sukurė naujas stotis ir šauniai ruošiasi i darbą. Taipgi nauja stotis susidarė Eynon, Pa. Daugelis stočių dar nutarimus padaryti savo kvotas su dideliu kaupu.

Maž ne visos stotis išreiškia pageidavimą kad vajuos laiku atsilankytų gėr. Lietuvos Atstovas V. Čarneckis. Mūsų Atstovas nors ir labai norėtų visur atsilankyti dabar negalės. Viena, nesuspėtu, o kita, ant Atstovo pečių daug ir kitokių darbų ir rūpesnių uždėta. Todel Atstovas tegalės atsilankyti tik kai kuriose vietose. Kol kas jo maršutas nustatyta sekančiai:

Rugsėjo 25 d. — Chicagoj,
Rugsėjo 27 d. — Cicero, Ill.
Rugsėjo 29 d. — Clevelande,
Rugsėjo 30 d. — Pittsburgu,
Spalio 2 d. — Detroite,
Spalio 4 d. — Rochester.

Vėliau gėr. V. Čarneckis atlankys ir kai kurias Rytų kolonijas. Apie tai bus pranešta vėliau.

Paskolos reikalais daugelį vietų aplankys ką tik atvykęs iš Lietuvos svečias, Steigiamojo Seimo narys M. Bagdonas. Taip pat lanko kolonijas su prakalbomis darbuotojas J. B. Salinas.

Be to Misija kreipėsi i visus žinomus Amerikos Lietuvių kalbėtojus (daugiau kaip šimtas žmonių). Tik iš dešimties tesuspėta gauti pranešimus kad jie sutinka eiti i talką Valstybės darbui. Štai jie (alfabetiškai):

B. Ajauskas, Brighton, Mass.
Kun. J. Ambotas, Hartford, Adv. F. J. Bagočius, Boston, Dr. J. Grinius, Philadelphia. A. Ivaškevičius, Boston.
Kun. F. Kemėsis, Detroit.
P. Petrauskas, Wilkes Barre.
Kun. J. Petraitis, Paterson.
A. Rakauskas, Wilkes Barre.
A. Stakyns, Newark.
Kun. J. Struckus, Plymouth.
M. O. Sirvydas, Brooklyn.
M. Vitartas, Braddock.
Kun. H. Vaičiūnas, Cicero.

Tikime ateinančią savaitę galėsime paskelbti eilę naujų kalbėtojų apsiėmusių patalkininkauti paskolos reikale.

Mūsų darbuotojų po kolonijas pasirenkant kalbėtojus prasytume laikytis sekančio:

1) Kviesti kiek galima naujus, dar mažai toje kolonijoje kalbėjusius.
2) Kviesti iš tarpo galimai artimesniųjų (diduma tesutinka kalbėti tik savo valstijoje).
3) Jei ir patis kviesitės nurodytus kalbėtojus, malonėkite tuojau pranešti Misijai ką kviesiate, išvengimui klaidų ir nesusipratimų.

Dalinamės su darbuotojais linksma žinia: Sveicarija pripažino Lietuvą de jure. Tai tikrai gražus, brangus ir drauginas Lietuvai patarnavimas padarytas kaip tik prieš tai kada visų šalių atstovai susirinkę toje pačioje Sveicarijoje svarstys mūsų ginčą su Lenkais.

Lai gyvuoją laisvoji Sveicarija!

Bet juo karščiau šaukime: Lai gyvuoją laisva ir neprigulminga Lietuva su sostine Vilniumi! Ir lai tą šauksmą pavėrčia realybė mūsų pasiūven-timas šiame bonų vajuje. Valio mūsų Vilnius! Valio laisva Lietuva! Valio jos Valdžia!

Teprasmenga visi imperialistai! Teišsineša iš Lietuvos žulikovskij dvasias ir kunai! Teprasiblaivo nors sykį oras mūsų žemėlė!

Visi kirkime i bonus! LIETUVOS FINANSŲ MISIJA
Paskolos Skyrus,
370 Seventh Av., New York

Bonas — tai tautinio subrendimo atestatas.

Nėra tautos be slerių. Ir Lietuviai turi savo bolševikus. Nepaisykime jų. Pirkime bonus.

Mes pergeri buvom Lenkams. Štai kodėl jie iš Lietuvos nenori kraustyti. Bonai tai jiems sluota per pakinklius.

Laisvė įsigijama tikta didėlimis Tautos aukomis.

Lietuvoje garbingieji karžgiai už tėvų žemes laisvę savo kraują lieja, o tu, gerbiamas skaitytoja, ar bent pirkai Laisvės Paskolos Boną?

Kova už Lietuvos nepriklausomybę dar nepabaigta. Kovą laimi tas kas laimi paskutinį mušį. Kas pirkis tam mušui sunkių šovinį — \$500 boną?

Jeigu esi Lietuvis — padėk Lietuvai paliausoti Vilnių iš Lenkų vergijos. Pirk boną.

Apsivedimai mažėja. Chicago apsiėdimų leidimų išdavėjas išrodė jog nuo pradžios šių metų, lyginamai su kitais metais, buvo 2,500 mažiau reikalavimų apsiėdimui. Iki galo metų sumažėjimas pasieks 4,000 kaip kitais metais.

PINIGŲ KURSAS

Rugp. 31 d.
100 markių-auksinių \$1.18
100 Lenkų markių 5c

LIETUVOS ATSTOVYBES AMERIKOJE PRANEŠIMAS

I. Delei išgavimo pasų, vizos ant pasportų, affidavitų palidymo pargabenimui žiminių i Lietuvos ir delei patvirtinimo įgaliojimų, visokios rūšies dokumentų ir delei sujuskojimo turtų, byų vedimo visados kreipkitis prie Lietuvos Atstovybės ofiso šio adresu: LITHUANIAN LEGATION, 1925 F St. N. W., Washington, D.C.

II. Delei persiuntimo pinigų Lietuvon giminiams, nuo karės nukentėjusiems arba delei persiuntimo aukų Lietuvos Valstybės reikalams, Lietuvos Gynimo Komitetui, Lietuvos Šauliams, Lietuvos Raudonajam Kryžiui ir kitiems reikams, o taipgi visais Lietuvos Paskolos reikalais, prekybos ir pramonės dalykais ir delei Lietuvių piliečių registracijos rašyti visad šio adresu: LITHUANIAN REPRESENTATIVE, 370 Seventh Avenue, New York City.

Iš Lietuvių Gyvenimo

ELIZABETHPORT, N. J.

Gyvenant man kitose kolonijose ir skaitant Lietuviškų laikraščius, retai teko patęmtyti kokią nors žinėlę iš šios kolonijos. Rodos čia visai nieko nebūtų veikama, nei jokių atsitikimų neįvyktų. Bet atvykus man į šią koloniją pasirodė visai kitaip: yra ir ko parašyti, tik nereik tingėti.

Kaslink vietos veikimo. Patyriau jog čia vidurinės srovės Lietuviai turi nusisamdę sau vietą kur suėję nuolatos apsvaisto kaip ir kokiū būdu geriau būtų pagelbėti mūsų broliams Lietuvoje kovojantiems už laisvę. Kaip sparčiai darbas eina dar neteko sužinoti; bet žinau kad vis yra dirbama. Sumanyta yra statyti čia nuosavą Lietuvišką salę ir jau pradėta darbas sukelti kapitalą. Reikalinga nors \$50,000, tada jau bus galima pradėti statyti. Manoma įrengti puikų būdinuką už apie \$70,000. Jau turi sukėlę kapitalo apie \$11,000; nors tai dar mažai, bet visgi pradžia gera. Parsidavinėja salės šėrai, po \$50; vienai ypatai neleidžiama pirkti už daugiau kaip tukstantų dolarių. Reikėtų tą sumanytą visiems neatsilikinti, jant parenti ir greitai bus pastatyta salė, nereiks kreiptis į kitų tokias įstaigas ir mokėti jiems didelius pinigus, kiekvienas uždirbtas centas neš naudą akcijas pirkusiems.

Čia irgi, kaip girdėjau, yra pusėtinai burlis kaip juos vadina "komunistų" ir jie turi savo klubą; jų veikimas žinomas — taip kaip ir visur ir jiems Lietuva nerupi, nors jie Lietuvoje yra gimę ir užaugę. Jie yra fanatikaliai tikinti tik vienu Leninu; kad primanytų, tie mūsų "komunistai" savo močiutę Lietuvą, jauną respubliką, šaukšte vandens prigrindytą.

Taip pat čia prie progos noriu parašyti vieną kitą atsitikimą kurie įvyko man čia esant. Rugpjūčio 22 d. vakare į A. Radavičiaus smulkę atsilviko nigeris ir paprašė duoti jam bonkute degtinės. Radavičius pasakė degtinės neturi; tuojau nigeris išsiėmęs revolverį paleido pora šuvių į Radavičių, bet ant laimės nepataikė. Persigandęs Radavičius puolęs už baro emė rėkti; nigeris manė jį pašovęs, tad nusigandęs leidosi bėgti. Suėję žmonės rado tik vieną kračiamninką, užpuoliko nepagavo.

Antras atsitikimas rugp. 22 d. buvo Lietuviškoji bažnyčia. Lietuvi moteris atėjus į bažnyčią tiek daug meldėsi kad re-

kėjo ją varu išvaryti. Ant rytojaus ji vėl atėjo bažnyčiai ir užlindus už altoriaus pradėjo rėkaut. Kada Kun. žindžius atėjo mišią laikyti, ta moteris jo prie altoriaus neleidžia, sakydama jį tai jos bažnyčia ir ji nenori kad joks kunigas čia mišias laikytų. Negalėdamas su ja nieko padaryti, kunigas turėjo pašaukti policiją. Atvykę policistai vargais negalais ištraukė moterį iš už altoriaus, nuvežė pas gydytoją, kuris pripažino jog ji gavo galvos sumišinimą nuo perdidelio tikėjimo. J. J. M.

Yra Daug Gerų Tikslų Kurie Savo Kuponus Galit Skirti

Graži pasiryžimu aš vadinu tokių Amerikos Lietuvių pasielgimą: kurie buvo pirkę Lietuvos Valstybės bonų, sulaukę jau laiko gauti nuosimčius, nuo jų nuosimčių atsaisako ir juos taipgi aukoja Lietuvos naudai.

Labai praklinu!

Bet ne visi Lietuviai supranta kam ir kaip aukot tuos nuosimčius. Daugelis dėl to nesupranta padaro daugiau bėdies negu naudos Lietuvai, aukodami per Tautos Fondą, — tą organizaciją kuri surinktus nuo žmonių pinigus suvartoja saviems, kartais visai nepateisinamiems, reikalams. Tos organizacijos vadai moka naudotis kiekviena proga, ir dabar jie energingai, karštai visur ir visokiems būdais agituoja už tą savo fondą, vilioja nuo žmonių nuosimčius į jį.

Bet žmonės turėtų patys suprasti ir daboti kad jų aukos eiti Tėvynės labui, o ne šelpimui ir stiprinimui jos priešų. Praklinu aukoti štai kam: Lietuvos Universitetui — kad mūsų jaunijai karta turėtų galimybės įgyti daugiau mokslo, inteligentijos, ir ateityje kad būtų tinkami darbininkai Tėvynės kurimo darbe. Lietuvos Raudonajam Kryžiui — kad jis turėtų kuo aprišti tas brangias žaizdas mūsų brolių ir sūnų gavyčių jas Lietuvą nuo priešų gindami.

Labdarybės tikslas bus atsielkimas į tuos Amerikos Lietuvių kurie buvo nuvažiavę Lietuvon bet ten jiems nepatiko ir jie vėl grįžo Amerikon: "Gerbiame! Jūs atvažiavote į Lietuvą pamiršę skirtumą tarp Lietuvos ir Amerikos gyvenimo, arba to skirtumo nežinodami negalėjote prisitaikinti prie Lietuvos ekonominio gyvenimo kėlimo, neturėjote išvėmės kelti jos kultūrą, ir sugrįžę į Ameriką platinote ten rasta ir žodžiu Lietuvą nekinančias žinias. Nedarykite taip, nebaidykite tuos kurie pakankamai turi jėgų prisitaikinti prie Lietuvos gyvenimo aplinkybių: jau yra tokių Amerikos Lietuvių."

Grįžalo Ratai.

GENEVOJ PRADĖTA NAUJOJ DERYBOS

Hymanso laiškas ant kurio Lietuvos Vyriausybė sutiko siųsti delegaciją Genevon.

Lietuvos Informacijų Biuras Washingtono gavo nuorašą Hymanso laiško Lietuvos Vyriausybei kuriai atsakius priimti Tautų Sąjungos Tarybos pasiūlymus Genevoje birželio 28 d. ir apie tai pranešė Hymansui savo nota iš Liepos 25 d., buvo gauta iš Hymanso toksai raštas:

"Ponui Lietuvos Atstovui Prie Tautų Sąjungos. Turiu garbės Tamistai pranešti jog esu gavęs liepos 25 d. notą. Ji man buvo interakta pp. Milašo ir Naruševičiaus Bruselyje liepos 26 d. Jei Lietuvos Vyriausybės nutarimas ir būtų buvęs palankus, aš dėl to būčiau galbūt padėkojęs, nes liuoss laikas, kurį aš sau buvau paskyręs deryboms pirmininkauti, didžioje savo dalyje jau praslinko. Dar labiau aš galuosi, ir Taryba tikrai bus tu pati jausmy, kad Lietuvos Vyriausybė nemato galimumo vykinti Tarybos birželio 28 d. rezoliucijoje išreikštų patarimų.

Turiu garbės Tamistos paklausti ar sulgy išreikštais pastutiniame Tamistos rašto paragrafe pasiryžimai (Lietuvos Vyriausybė išreikšė noro surasti budus konflikto su Lenkais likviduoti — L. I. B.) Lietuvos Vyriausybė sutiktų siųsti savo atstovus Genevon rugpjūčio 25 dienai, kad ten susitikus, man pirmininkaujant, su Lenkų Vyriausybės atstovais ir įsėjokius su jais ar nebūtų galima surasti dirvą dviejų šalių susitarimui tais klausimais kurie jas skiria. Aš jaučiuosi neįvykines Tarybos man pavestoj uždavinio, jei nesistengčiau dar kartą suvesti kruvon dviejų šalių delegacijas ir šauktis į jų politinę išmintį suradimui išrisiomo konflikto. Be to dviejų delegacijų atvykimas man atrodė butinu kad galėčiau paruošti pranešimą kurį aš turėsiu pristatyti Tarybai išaiškinimui motyvų kuriais vadovavosi abi vyriausybės savo nusistatymuose."

Kaip jau Liet. Inf. Biuro buvo pirmiau pranešta, Lietuvos Vyriausybė sutiko su augščiaau pažymėtu Hymanso pasiūlymu ir pasiuntė iš Bruselio savo delegatus Genevon, kur rugpjūčio 25 d. prasidėjo derybos.

Lietuvos Laikraštis Praso Neklaidint Amerikiečių

Washington (L. I. B.). — "Lietuvos Balsas" N. 46 viename straipsnyje tarp kitko taip kreipiasi į tuos Amerikos Lietuvių kurie buvo nuvažiavę Lietuvon bet ten jiems nepatiko ir jie vėl grįžo Amerikon: "Gerbiame! Jūs atvažiavote į Lietuvą pamiršę skirtumą tarp Lietuvos ir Amerikos gyvenimo, arba to skirtumo nežinodami negalėjote prisitaikinti prie Lietuvos ekonominio gyvenimo kėlimo, neturėjote išvėmės kelti jos kultūrą, ir sugrįžę į Ameriką platinote ten rasta ir žodžiu Lietuvą nekinančias žinias. Nedarykite taip, nebaidykite tuos kurie pakankamai turi jėgų prisitaikinti prie Lietuvos gyvenimo aplinkybių: jau yra tokių Amerikos Lietuvių."

"Nuo pat Franko-Ispanijos susitarimo Ispanija mažai kad darė savo ruožto pagerinimui. Pirmos pusėtinai didelės pastangos dėta rudenyje 1920 metais kuomet šventas musulmanų miestas Sešuan, toliau sauszemyje, buvo užimtas. Buvo tikima jog šį pergalę buvo smugiu Murų prieštaravimams ir nerimavimams.

"Melilla turi pusėtinai gerą strategiską poziciją apsigynimui. Senasis miestas, apsuptas siena, stogso ant augštos skaluotos žemės kuri yra beveik keturkampia. Siauras pusiausaulis jungiantis miestą su visa žeme yra apdrutintas eile tvirtovių. Ant kalnų netoli pusiausaulio pradžios yra kitos drutvietės. Vidujinis uostas arba įlanka turi vietos mažesniems laivams, gi didesnieji laivai gali saugiai priplaukti artimai jo išlaukėje. Reikmenų ir reikalingų spėkų galima privežti iš Ispanijos su mažu keblumu tolei kolei aplinkinis plotas ir jo pusiausaulis randasi Ispanų rankose.

"Nuo 1893 metų išbudavota naujas miestelis ant žemutinės ploto dalies arti prie uosto. Gyventojų, kurių tada buvo mažiau 10,000, dabar skaitoma tarp 40,000 ir 45,000. Pastarais metais tas miestas patapo svarbiu uostu prie inegios į visą Rifiską sritį.

"Du sykiu pastarųjų šimtmečių bėgyje Melilla buvo smarki Murų užpulta, — 1774 ir 1893 metais. Abiem tarpais ji atlaikė atakus."

PAJIEŠKOJIMAI

iš Lietuvos įsėjokima:

Edvardas, sunus Jono, Rupkus,

Pašvintinio val., Šaulių apsk.,

gyvenęs Bridgeport, Conn., ir

Chicago.

Karolis, sunus Jono, Rupkus,

(Carl Rupreik), Pašvintinio v., gyvenęs Brooklyne.

Antosė Bundziene,

Vincas Bundzius (Bundzius)

Kazimieras Bundzius

Kazys Riauka, Tirkšlių v., Ma-

žeikių apsk., gyvenęs Brigh-

ton, Mass., Wilkes Barre, Pa.,

Miners Mills, Pa.

Vincas Paukštis, iš Lušnos k.,

Jankų v., Šakių apsk., gyve-

nes Kanadoj, paskui Chicagoj.

Ferdinant Dowiat,

Julius Winkler,

William Schnitzer,

Ludvike Rahm,

gyvenę 306 Belmont avenue,

Newark, N. J.

Jonas Pocičia (King)

Juozas Petrošius, Skaudvilės v.,

Tauragės apsk., gyvenęs Chi-

cagoj.

Marijona Menkevičiūtė, Kvieti-

škio v., Mariampolės apsk.

M. Raganevičius, gyvenęs Bra-

zlijoj.

Juozas Bobsanskienė, gyvenusi

New Britain, Conn.

Jurgis Salasėvičius, Igliskėlių

val., Mariampolės apsk.

Jonas Jankevičia, Kelmės val.,

Raseinių apsk.

Juozas Jėtis, Anykščių mieste-

lio, Utenos apsk.

Antanas Žeimis, Šilavos v., Ra-

seinių apsk.

MELILLA — ISPANISKAS CALAIS

MELILLA, apdrutinta Ispanijos tvirtovė Viduržeminių jurių pakraštyje Morokkoj, kuria sulgy pranešimų apgulė Murai sukilėliai po jų pergalėtinai Ispanijos kareivių toliau sauszemyje nuo to porto, sekančiai apibudinama mums prisiųstame buletine iš Washington, D. C., iš Nacional Geographic Societų raštines.

"Melilla yra savo rušies Ispaniškasis Calais", sako buletinas. "Jis randasi apie penkiasdešimt mylių skersai Viduržeminių jurių nuo Almeria, artimiausio miesto ant Ispaniško sauszemio, kaip guli Calais (Belgijoje) skersai nuo Dovero (Anglijoje). Kaip Calais buvo laikomas svarbiu Anglams užkariavimams praityje, taip Melilla buvo palaikomas svarbiu Ispanams.

"Tas tai buvo pirmas šmetelis Afrikos žemės užimtos Ispanais. Vos dar tik Murai buvo išvyti iš jų 700 metų valdymo Iberiškioj pusiausaulio atgimimais Ispanais kaip jie pernešė savo karę į priešų žemę ir užėmė Melillą 1496 metais. Ji pasiliko nuo to laiko Ispanų rankose, tarpais likusi tik viena iš Ispaniškos nuosavybės Morokkoj.

"Pirm negu ji pastoj Ispanijos teritorija Melilla turėjo ilgą istoriją. Ji buvo viena iš Poinikičių stočių dvilika šimtmečių pirm Kristaus, kuomet Viduržemine jurė buvo jų komercijos ežeru ir kuomet Herkulo Pilioriai buvo laikoma išlaukiniais pasaulio vartais. Už septynių šimtų metų vėliau ji buvo Rusaddir Kartagenams, o vėliau viena iš Romiečių stočių. Bėgyje paskutinės dalies gyvenimo Vakarinės Romos Imperijos, ta vieta, pranašiška, buvo valdoma iš Ispanijos. Vėliau ji pailiui buvo rankose Vandalų, Rytinių Romėnų ir Visigotų. 682 metais ji buvo užimta Arabais.

"Po Ispanijos valdžia Melilla per ilgą laiką buvo prasižengėliu siuntimo kolonija, bet tas miestas jau beveik visa gentkartė kaip netarnauja tuo tikslu. Iki beveik pradžios dabartinio šimtmečio Melilla ir keletas kitų panašiai esančių drutviečių ant Viduržeminių jurių pakraščio perstatė didumą Ispanijos intakos Morokkoj. Užpakalinė už jų dalis šalies buvo tiesiog negalima sukontroliuoti, būstynė maistingų genčių nuo Rif kalnų kurie kila keletas mylių toliau į pietus nuo pavandmų. Nuo 1912 metų kuomet buvo pasirašyta sutartis tarp Ispanijos ir Francuzijos kurioje nužymėta plotai del jų valdymo Morokkos, Ispaniškasis Ruoztas' prasišė visai per šiaurinę Morokko nuo Algerijos iki Atlantiko abelname tolype apie 60 mylių nuo krašto. Iš šito ruožto, vienok, miestas Tangier ir plotas apie 140 ketvirtainių mylių jo aplinkėje buvo išimti ir padėta po tarptautine komisija.

"Nuo pat Franko-Ispanijos susitarimo Ispanija mažai kad darė savo ruožto pagerinimui. Pirmos pusėtinai didelės pastangos dėta rudenyje 1920 metais kuomet šventas musulmanų miestas Sešuan, toliau sauszemyje, buvo užimtas. Buvo tikima jog šį pergalę buvo smugiu Murų prieštaravimams ir nerimavimams.

"Melilla turi pusėtinai gerą strategiską poziciją apsigynimui. Senasis miestas, apsuptas siena, stogso ant augštos skaluotos žemės kuri yra beveik keturkampia. Siauras pusiausaulis jungiantis miestą su visa žeme yra apdrutintas eile tvirtovių. Ant kalnų netoli pusiausaulio pradžios yra kitos drutvietės. Vidujinis uostas arba įlanka turi vietos mažesniems laivams, gi didesnieji laivai gali saugiai priplaukti artimai jo išlaukėje. Reikmenų ir reikalingų spėkų galima privežti iš Ispanijos su mažu keblumu tolei kolei aplinkinis plotas ir jo pusiausaulis randasi Ispanų rankose.

"Nuo 1893 metų išbudavota naujas miestelis ant žemutinės ploto dalies arti prie uosto. Gyventojų, kurių tada buvo mažiau 10,000, dabar skaitoma tarp 40,000 ir 45,000. Pastarais metais tas miestas patapo svarbiu uostu prie inegios į visą Rifiską sritį.

"Du sykiu pastarųjų šimtmečių bėgyje Melilla buvo smarki Murų užpulta, — 1774 ir 1893 metais. Abiem tarpais ji atlaikė atakus."

PAJIEŠKOJIMAI

iš Lietuvos įsėjokima:

Edvardas, sunus Jono, Rupkus,

Pašvintinio val., Šaulių apsk.,

gyvenęs Bridgeport, Conn., ir

Chicago.

Karolis, sunus Jono, Rupkus,

(Carl Rupreik), Pašvintinio v., gyvenęs Brooklyne.

Antosė Bundziene,

Vincas Bundzius (Bundzius)

Kazimieras Bundzius

Kazys Riauka, Tirkšlių v., Ma-

žeikių apsk., gyvenęs Brigh-

ton, Mass., Wilkes Barre, Pa.,

Miners Mills, Pa.

Vincas Paukštis, iš Lušnos k.,

Jankų v., Šakių apsk., gyve-

nes Kanadoj, paskui Chicagoj.

Ferdinant Dowiat,

Julius Winkler,

William Schnitzer,

Ludvike Rahm,

gyvenę 306 Belmont avenue,

Newark, N. J.

Jonas Pocičia (King)

Juozas Petrošius, Skaudvilės v.,

Tauragės apsk., gyvenęs Chi-

cagoj.

Marijona Menkevičiūtė, Kvieti-

škio v., Mariampolės apsk.

M. Raganevičius, gyvenęs Bra-

zlijoj.

Juozas Bobsanskienė, gyvenusi

New Britain, Conn.

Jurgis Salasėvičius, Igliskėlių

val., Mariampolės apsk.

Jonas Jankevičia, Kelmės val.,

Raseinių apsk.

Juozas Jėtis, Anykščių mieste-

lio, Utenos apsk.

Antanas Žeimis, Šilavos v., Ra-

seinių apsk.

strategiską poziciją apsigynimui. Senasis miestas, apsuptas siena, stogso ant augštos skaluotos žemės kuri yra beveik keturkampia. Siauras pusiausaulis jungiantis miestą su visa žeme yra apdrutintas eile tvirtovių. Ant kalnų netoli pusiausaulio pradžios yra kitos drutvietės. Vidujinis uostas arba įlanka turi vietos mažesniems laivams, gi didesnieji laivai gali saugiai priplaukti artimai jo išlaukėje. Reikmenų ir reikalingų spėkų galima privežti iš Ispanijos su mažu keblumu tolei kolei aplinkinis plotas ir jo pusiausaulis randasi Ispanų rankose.

"Nuo 1893 metų išbudavota naujas miestelis ant žemutinės ploto dalies arti prie uosto. Gyventojų, kurių tada buvo mažiau 10,000, dabar skaitoma tarp 40,000 ir 45,000. Pastarais metais tas miestas patapo svarbiu uostu prie inegios į visą Rifiską sritį.

"Du sykiu pastarųjų šimtmečių bėgyje Melilla buvo smarki Murų užpulta, — 1774 ir 1893 metais. Abiem tarpais ji atlaikė atakus."

PAJIEŠKOJIMAI

iš Lietuvos įsėjokima:

Edvardas, sunus Jono, Rupkus,

Pašvintinio val., Šaulių apsk.,

gyvenęs Bridgeport, Conn., ir

Chicago.

Karolis, sunus Jono, Rupkus,

(Carl Rupreik), Pašvintinio v., gyvenęs Brooklyne.

Antosė Bundziene,

Vincas Bundzius (Bundzius)

Kazimieras Bundzius

Kazys Riauka, Tirkšlių v., Ma-

žeikių apsk., gyvenęs Brigh-

ton, Mass., Wilkes Barre, Pa.,

Miners Mills, Pa.

Vincas Paukštis, iš Lušnos k.,

Jankų v., Šakių apsk., gyve-

nes Kanadoj, paskui Chicagoj.

Ferdinant Dowiat,

Julius Winkler,

William Schnitzer,

Ludvike Rahm,

gyvenę 306 Belmont avenue,

Newark, N. J.

Jonas Pocičia (King)

Juozas Petrošius, Skaudvilės v.,

Tauragės apsk., gyvenęs Chi-

cagoj.

Marijona Menkevičiūtė, Kvieti-

škio v., Mariampolės apsk.

M. Raganevičius, gyvenęs Bra-

zlijoj.

Juozas Bobsanskienė, gyvenusi

New Britain, Conn.

Jurgis Salasėvičius, Igliskėlių

val., Mariampolės apsk.

Jonas Jankevičia, Kelmės val.,

Raseinių apsk.

Juozas Jėtis, Anykščių mieste-

lio, Utenos apsk.

Antanas Žeimis, Šilavos v., Ra-

seinių apsk.

Yra laiškas šioms ypatoms iš Lietuvos

B. Kuzmicki, Hamtramck, Mich.

P. J. Mačerinskis.

Valdiškasis laiškas pilietėms:

Kazei Geležinienei ir

Elzbietai Pažereckienei.

Ne ponai Lietuvą atgimdė bet liaudis-darbininkai. Ne ponai jai ir laisvę duos. Pirkime bonus.

Nuo Redakcijos

LENKAI NORETŲ TAIKYTIS SU VOKIETIJA

SVEICARIJA

PASKUTINIS Lenkų žygis, kaip Europos spaudoje aiškėja, yra užsigėdėdama susitaikyti ir sueti ekonominę sutartį su vienu iš stipriausių jos priešų Vokietija. Tą Varšavos keistai permainą paskelbia nutėmijęs 'Nieuwe Rotterdamse Courant', visai ne pro-Vokiškas laikraštis.

Tasai laikraštis toliau sako jog jau svarbieji Lenkų vadai permato kad nežiurint koks rubežius nebūtų vis bus geriau negu visai neturėti rubežiaus. Daugeilis intektingų Lenkų sako sutinka net atsisakyti nuo Augs. Silezijos kad tik būtų galima sudaryti ilgą komercialinę sutartį, gauti žalosios medegos ir pusiau išdirbtų dalykų, lengvomis išlygomis ir kad būtų prileista dalyvauti Augs. Silezijos pramonėje.

Vienok plačiau permantieji žmonės pridėda jog tokią sutartį negalima įvykdyti, kadangi Francuzija iš visų jėgų tam priešinsis, ir pati Lenkija, jei net ji nebūtų surišta slaptomis sutartimis, niekadoms neturėtų užtektinai energijos sekti kelio savo pačių reikalais. Tą reikia pripažinti visai teisingu spėjimu.

Išties yra Varšavoje tokių kurie aiškiai savo šalies padėjimą permato, vienok jie šliauzia žemyn pakalnėn taip pat kaip darė Vokietijos valstybininkai, kurie apsaigę trukšmingu submarinų karės garsu nudundėjo į prapultį kurią jie aiškiai numatė.

Taip pat Lenkija kentės užpakalyje savo apsidurintų sienų ir stovės apsupta nuolatiniams ir natūraliais priešininkais bėpasekmingai įieškodama būdo kuris paluosuotų ją iš jos ubagios padėjimo, turėdama prieš save tamsią, pilną pavojų ateitį.

Tame pačiame klausime kitas laikraštis, 'Germania', rašo:

Ką Francuzija gavo iš savo tokios politikos link Lenkijos? Iš visų pusių ta šalis neturi jokių nustatytų rubežių. Rytuose jie pasidarė Rusus savo mirtiniais priešais; šiauriniuose Lietuvių jiems be paliovos rūpesčio užkrovo. Vilniaus klausimas yra atvira ir kruvina žaizda. Iš pietų, Galicija ir Rutenija yra panašioje pozicijoje.

Ir ant kiek Vokietijos rubežius paliečia apie tai jau gana buvo prikalbėta. Atsitikimai įvykę Augs. Silezijoje kalba gan garsiai. Ar Paryžius nori kelti tarpe žmonių amžiną neapikantą? Lenkija iš visų pusių apsupta priešais kurie nori atkerinti už savo skriaudas, tuo pačiu sykį jos vidujinis padėjimas yra apgailetinas.

Taip, Varšavoje, net didesniuose rateliuose, yra su protu žmonių kurie priima ir padrasina užvedimą susipratimo su Vokietija; tiktaisi opinija negali išdrįsti pasirodyti, nes dar šiandien, kalbėt apie susitaikymą su Vokietija Varšavoje reiškia būti pasmerktu mirtin.

Francuzija turi būti atsargesnė. Ji gali apsivilti besapnuodama apie panaudojimą Lenkų priešingumo kaip būdų spaudimui Vokietijos iš rytų pusės. Francuzija nori pasidaryti Lenkiją įspėdine Rusijos kuri jau žuvus. Bilijonai buvo paaukota buvusiai caro imperijai ir dar kruvos daugiau bus numesta rėmimui Lenkijos.

Šitos žinios rodo jog Lenkams susitaikys su Vokietija būtų Lietuvai dar didesnės pavojus, apie atgavimą Vilniaus mes turėtume paliauti ir sagnavę.

Vienok čia pat paaiškina priežastis delei kurių Lenkai to negalėtų. Francuzija duoda pinigų palikymui 600,000 Lenkijos kariūnėms. Iš pirmos dienos Francuzija pastotų Lenkų priešininke, jei tik Lenkai imtų kalbėti apie tarybas su Vokietija. Francuzija tada griebtųsi už rankos Rusijai, permaintų pažiūrą į Lietuvą ir dar kitaip darytų, nes Lenkų gražus žodis Vokietijai reiškia galą Francuzų įsivaizdinimui Europą valdyti.

Atsitikime Lenkų pagėdavimo kreiptis prie Vokietijos, Vokiečiai tokiose derbyose išsistorotų sau viską geriausio; svarbiausia Silezijos Lenkams jokiū būdu nei pauostyt neduotų, o be Silezijos jau senai Lenkai šaukia negalėsia gyventi.

Kada Francuzija sustotų davusi Lenkų kariūnėms palaikymui pinigų, pirmas kas įvyktų Lenkuose tai kariūnėms revoliucija ir kitokios suirutės viduje, o pasukū galima prieti prie išvados kur Lenkija atsidurtų išbudusi iš "od morza do morza" sapno.

Ku Klux Klan

Suvienyotose Valstijose sukurto organizotus Ku Klux Klan, slapta draugija, skelbianti save "pilnai Amerikoniska", bet turinti dar kitus tikslus. Organizacijon priklausa nariai viską atlieka apsimaskavę, apsidengę nuo galvos iki kojų tam tikru plačiu baltu apsiaustu.

Ku Klux Klan pradžia turi nuo Civilės Karės, kuomet Amerikoje buvo paluosuoti vergai negrai. Ji įsisteigė pietinėse valstijose kurios kovoję prieš šiaurines nenorėdamos vergų išliuosavimo. Dabar, po suvirš 50 metų, pradėdama ta organizacija gauti po visas Suvienytas Valstijas. Organizacija yra griežtai nusistatius prieš katalikus, prieš žydus ir prieš negrus. Negrų teisių atėmimas yra svarbiausia.

Bet tai yra tikrai bepročių manymas. Kas gali įsivaizdinti atėmimą iš negrų balsavimo teisių kokiū legaliu keliu. Tą padaryti reikia perleisti priedą prie Suv. Valstijų Konstitucijos, o to priedo priėmimui reikia dviejų trečdalių balsų Senato ir Kongreso, po to kaip valstijų legislatorus dauguma balsų tą sumanytą parems, ir kaip rasis nemaziau 36 iš 48 valstijų ant to sutinkančių. Ar protą turintis Amerikonas gali dailieiti kad tokia diduma būtų galima gauti, kadangi tokis mintijimas reiškia atgryžimą į vergovę laikus ir civilę karę.

Daugelis miestų taria visai tokiai organizacijai uždaryti duris.

Darbininkai ir Taika

Amerikos Darbo Federacijos prezidentas Gompers išleido atsisaukimą į visų tautų darbo organizacijų kurių valdžios rengiasi dalyvauti Washingtono nusiginklavimo konferencijoje kad iš tų šalių būtų ir darbininkų atstovai kaip delegatai. Virš visų, sako Gompers, sumanymas kalbėti apie apmažinimą ginklų naštos labiausia apeina darbo žmones. Iš jų pirmiausia pakilo protestai prieš didelį ginklavimąsi.

Gompers apie tai pranešė ir Suv. Valstijų prezidentui, kuris savo atsakyme prisiminė jog sumanymas yra geras ir žiūrėsias kad šios šalies delegacijoje būtų darbo atstovai.

Senovės laikuose didžiūnai, apsimaušę geležiniais šarvais, įdavo karėn pirm parpastųjų kereivių ir kaudavosi su priešų didžiūnais. Šiais laikais ginklai paduodama ir prastų darbo žmonių rankas ir stumiama juos į karę — taigi darbo žmonės ir turėtų turėti balsą karės klausimuose — tada jų gal nebūtų.

Pereitą savaitę Lietuva de juo pripažino ir Sveicarija.

Sveicarija, pirmiausia visko, yra garsi savo augstais kalnytais ir didžiojomis mokyklomis arba universitetais, kuriuose iš seniau, ir dabar, mokinosi buvėlis Lietuviai. Nuo pat ankstyvos istorijos laikų Sveicarija turėjo audringą gyvenimą, kariavo, pergalėjo ir buvo pergalėta ir vėl pasiliuosavo. Originaliai jos gyventojai buvo Helvetai šiaurvakariuose, ir Rhaetianai pietvakariuose. Dabar ta respublika turi apie 4 milijonus gyventojų, kurių diduma kalba Vokiškai, kiti Francuziškai, Itališkai ir dar kitaip. Sveicarijos plotas yra 15,976 Anglišių mylių; iš šiaurės prie jos prieina Vokietija; iš vakarų Francuzija; iš rytų Austrija ir iš pietų Italija.

Savo žemės paviršio įvairumu Sveicarija perversija turbut visas kitas žemės dalis: kalnų čiurkai padengti sniegu, vietomis dideli plotai vien lėdo laukai; kalnų kraštai nutiesti malkais, kloniai žaliuoja ir gėlės žydi; per ją teka kelios upės ir yra keli dideli ežerai, kurių didžiausias yra Geneva, 224 ketv. mylių didumo. Šalis iš visų pusių apsupta augštais Alpų kalnais, augščiausias tos šalies kalnas yra Rosa, 15,217 pėdų. Neturi ji jokio priėjimo prie jurių.

Didžiausias Sveicarijos miestas yra Zurich, paskui Bazel, Geneva, Bern (sostinė), Lausanne, ir kt. Šalį septynių universitetų Sveicarija turi daugybę kitokių mokyklų.

Nors svarbiausiai yra agrikultūrinė šalis, Sveicarija neturi gana maisto iš savo derliaus ir importuoja jį iš kitur. Apie

RUGSEJO MENESIO NAKTŲ DANGUS

RUGSEJO mėn. atgabena mūsų žingeidumui daugiau negu vieną erdvį vaizdų turinčių ypatingą grožį ir gausumą pasakų. Ypatingai dikčiai erdvės matosi pirmojo didumo žvaigždžių — net aštuonios.

Vakaruose po sutemos leidžiasi graži balta žvaigždė Spika. Ją paskui seka labai mirganti žvaigždė Antares iš Vėžio konsteliacijos. Todvi matosi pietinėje dangaus pusėje. Šiaurėje arba tiesiai į vakarus sutemos matosi Arkturus, rusva žvaigždė. Paskui nuo jos sekant į rytus pasimato skaisti balta Vega, dar toliau į rytus — Deneb, iš Šiaurinio Kryžiaus konsteliacijos. Nuo šitų dviejų einant į pietus rasite žvaigždę Altair, su nevaisi toli iš jos šonų po mažą žvaigždutę.

Apie deivintą val. vakare Deneb ir Vega stovi virš galvos, pietuose Altair, o nuo jos tiesiog, per tų dviejų tarpą, matosi Šiaurinė žvaigždė.

Gerokaiti sutemos, rytuose pietų gale matosi Fomalhaut, gi visai toli šiaurėje rytų šone teka gelsva žvaigždė Kapella.

Taip pat dangus pilnas kitų mažesnio didumo žvaigždžių, kurios vienos su didesėmis sudaro savas konsteliacijas, kitos pačios vienos turi savo grupeles ir tos grupelės turi savas pasakas.

Šiuo tarpu geriausia yra prisizūreiti Šiauriniam Kryžiui. Tekant jis matosi viršune į šiaurę, kotas pietryčiuose; kada buma tiesiai virš galvos, jo kotas guli į pietus; o kada leidžiasi, vėliai naktį, kryžiaus kotas buna žemyn vakaruose, lyg pastatytas ant vakarų žemės krašto.

Taip pat rytuose ateina visa garsioji giminė karaliaus Cepheaus, kurio duktė karalaite, atiduoda smako prirajimui, su darė tai šeimynai garbę ir nemirtingą vardą, prie to užtarnavo vietą tarp žvaigždžių. Pirmiausia, netoli Šiaurinės žvaigždės, rytų-pietų šone matysit W. raidelį pavidale grupelę žvaigždžių. Tai yra sėdinti Andromedės motina. Nuo jos vakarų šone randasi karalius Cepheus, labai naiški grupelė, bet jis ten randasi. Nuo jų abiejų į pietus, linkui žvaigždės Fomalhaut, yra taigi plačiai išskėsta grupė Pegaso arba Žirgo konsteliacijos; geriausia ją pažinti susidarius didelį keturkampį kuriame nesimato jokios aiškios žiurimos žvaigždės. Šiauryniniame to keturkampio krašte viena žvaigždė priguli Andromedės konsteliacijai, ir ta konsteliacija tiesiai tolyn į rytus, už kurios sutinkame Persejų, karžygi, kuris nudūrė smaką ir išgelbėjo Andromedę. Smakas randasi į pietus nuo Andromedės.

30 nuoš. visos žemės yra be-naudė, likusioje auga javai, vynuogės, tabakas, bulvės; ganoma galvijai: avys, arkliai, karvės, ožkos, kiaulės; prie to išdirbama suris, kondensuotas pienas, vynas ir kt. Dirbtuvių yra šilko, vatų audinių, laikrodžių, chemikalų, avalų, automobilių ir mašinerijos.

Šalies gynybai yra nacionalė milicija; viso gali išstatyti 280,000 vyrų į karę; ir visi vyrai skaitosi kareiviais nuo 17 iki 48 metų amžiaus.

Tenai yra pilna laisvė sąžinės ir tikybos, jokis žmogus nevertinama mokėti duoklių palikymui tikybos prie kurios jis nepriguli. Jezuitai ir jiems bendros draugijos uždrausta; nei didžiama taipgi steigti jokių naujų religijų ar ko panašaus.

Valdžią žmonės renka patįs — ji susideda iš Nacionalės Tarybos ir Valstijų Tarybos; nacionalen tarybon atstovai renkami trims metams, viso atstovų yra 167.

Jau 707 m. prieš Kristų Romos imperatorius užpuolė pirmuosius to krašto gyventojus. 58 m. prieš Kr. Cezaris Julius paėmė tą šalį po savim ir padarė tenai Romos provinciją. Romos imperija pradėjo užpulti Germanai, kurių ir dabar didžiausia intėkmė Sveicarijoje likus. Po mirties Rudolfo Hapsburgo 1291 m. ten pradėjo organizuotis paskiros aplinkinės valstijos ir Sąjunga, prie jų dėjosi kitos, šimtmečiams bėgant. Nuo 1415 m. prasideda kilimas Sveicarijos mokslo, dailos ir industrijos. Tikrai ji neprigulminga skaitosi nuo susidėjimo trylikos valstijų. Francuzų revoliucijai kilus Sveicarija buvo Francuzų užimta (1798 m.). Savo neprigulmybę atgavo 1815 metais. Prie to turėjo daug neramumų iš kaimiečių pusės ir religijų varžytinių.

Dabar Genevą įsteigta Tautų Sąjungos stovynė, kur šiose dienose randasi Lietuvos delegacija.

tus, linkui žvaigždės Fomalhaut, yra taigi plačiai išskėsta grupė Pegaso arba Žirgo konsteliacijos; geriausia ją pažinti susidarius didelį keturkampį kuriame nesimato jokios aiškios žiurimos žvaigždės. Šiauryniniame to keturkampio krašte viena žvaigždė priguli Andromedės konsteliacijai, ir ta konsteliacija tiesiai tolyn į rytus, už kurios sutinkame Persejų, karžygi, kuris nudūrė smaką ir išgelbėjo Andromedę. Smakas randasi į pietus nuo Andromedės.

Persejus paskui tapo karaliaus žentu. Bet visoj šitoj garbingoj šeimynoj nėra nei vienos pirmo didumo žvaigždės. Persejus konsteliacija turi vieną antro didumo žvaigždę, Algol, kuri šalį pasakų turi ir mokslišką svarbą. Pasakose ji perstatato baisios raganos Medusos galvą ant kurios vietoj plaukų raitės gyvatės ir kurios veidas buvo toks baises kad pažiūrėjus į ją kožnas pavirsdavo į akmenį. Algol tankiai maino savo šviesą ir tas apsisirėškimas per daug amžių žmones stebino. Tik teleskopams atsiradus, aštuonioliktame šimtetyje susekta jos šviesos mažėjimo ir didėjimo paslaptis. Algol yra dvilypė, šale jos yra kita užgesus tamsi žvaigždė, kurios viena apie kitą sukasi, ir lyg tyčia ta tamsioji žvaigždė eina taip kad jos didumas dalimai uždengia šviesiąją žvaigždę iš tos pusės kur randasi žemė. Kitaip mes niekadoms nebūtume žinoję kas yra šalį šviesiosios Algol. Lyginant ją su kitomis kaimyniškomis žvaigždėmis, net nuoga akia galima nutęmti šviesos pasikeitinėjimą diena iš dienos. Algol randasi į pietus nuo Kapellos, tarpe jos ir anos žvaigždės eina neilga išlenkta eilė mažesnių žvaigždžių. Lengviau bus ją matyti po pusės šio mėnesio, dabar norint surasti reikia laukti vėlyvesnio vakaro.

Šio mėnesio 21 dieną bus rudėninis dienos ir nakties susilyginimas. Tą dieną saulė perėis į pietinę ekvatoriaus pusę, atidarydama pietinio žemės galio gyventojams duris į vasarą. Tenai dabar dar žiema. Tikta sekanciais metais kovo 21 d. saulė vėl perėis į musų pusę, o per šitą visą laiką mes turėsime paeiliui rudenį ir žiemą.

KANDIDAS

VOLTAIRE

Vertė Karolis Vairas

(Tąsa iš pereito num.)

"Aš myliu tave visa savo širdimi", pasake Kunegunda; "bet mano siela dar yra pilna baimės to, ka man teko matyti ir pergyventi."

"Viskas bus gerai", ramino ja Kandidas; "šito naujojo pasaulio jūros jau yra geresnės už musu Europos juras; jos yra ramesnės, vejai čia vienodesni. Istikruju, tai Naujasis Pasaulis, geriausias iš visu esančiųjų pasaulių!"

"Duok Dieve, kad taip būtų", atsake Kunegunda. "Bet aš buvau taip nelaiminga, kad viltis jau neberanda sau vietos mano širdy."

"Jus skundžiatės", isispraudė į kalbas senuke. "Deja! Jus nei nematete tokiu nelaimiu, kokias aš pergyvenau."

Kunegunda tik nusikvatojo, — taip juokinga pasirodė jai senuke, noredama susilyginti savo nelaimėmis su ja.

"Deja!" tare Kunegunda, "mano močiute, jei tu nebuvai išžaginta dvieju Bulgariu, jei negavai dvieju žaidžu ir savo pilva, jei tavo dveji rumai nebuvu išgriauti, jei neturejai dviejų mokanu, po tavo akiu sukapotu ir kasnelius, jei neturejai dviejų numyletinių, nuaplaktu auto-da-fė, tai aš neišmanau, kaip tu gali būti nelaimingesne už mane! Priedek dar prie to ir tai, kad aš užgimiau baronaite su septyniadesimts dviem dvarais — ir turejai tarnauti už vireja!"

"Panyte", atsake senute, "tu nežinai, kaip ir iš ko aš gimiau; ir jei aš parodyčiau tau savo nugara, tai tu taip nekalbėtum ir neteistum manes."

Šitoki jos kalba sukele dideli žingeiduma Kunegundos ir Kandido galvose, ir senuke šitai įjiedviem nupasakojo savo istorija.

XI

Senukes Moters Istorija.

NE visados mano akys buvo apvilktos ir blakstienai paraudę; ir mano nosis ne visados sieke pasmakri; ir ne visados aš buvau tarnaitė. Aš esu popiežiaus Urbano Dešimtojo ir Palestrinos Kunigaikštaitės dukte. Iki keturiolikos metu amžiaus gyvenau tokiuose palociuose, kad ju su Vokiškėi rumai, sulyginsu su jais, pakenė tik tvartams; ir viena tik mano šlebe buvo verta daugiau už jusi visą Vestpaliją. Beaugdama, ejau vis dailyn, gudryn, gražyn, tarp prabingties, vilčių ir meileje. Jau tuokart buvau mylima. Mano kaklas buvo dailus ir koks kaklas! Baltas, tvirtas, kaip Venus de Medici! Ir kokios akys! Kokie blakstienai! Kokie antakiai! Iš mano akių žere liepsna, nuo kurios užtemdavo ir žvaigždėlių spingsejimas — taip man sakydavo mano tėvynės poetos. Manas tarnaitės, aprensdamos ir nurengdamos mane, negalėjo susivaldyti iš musistebejimo, apžiuredamos mano kuna iš prysakio ir iš užpakalio. Kaip laimingi būtų buvę ponačiai, jei jie būtų galeje man, aštuotarnaičiu, patarnauti!

"Buvau susiziedavus su dailiausiu kunigaikščiu Massa Karara. Koks kunigaikštis! Dailus, kaip ir aš, meilus, malonus, gudrus ir degas iš meiles. Aš myleju jį pirmosios meiles iega — kaip stabmelde, kaip padukele. Buvu rengiamos prie jungtuvų. Visa kas buvo ruošama kuodidžiausioms iškilnėms; buvo fetes, karuzeles, opera bouffe; ir visa Italija dainavo eiles manes pagerbimui. Jau aš buvau besiekianti garbes čiukuro, — tik štai viena senė markiziene, buvusi mano kunigaikščio sugulove, pasikvietė jį pas save čokolado gerti. I dvi valandis po to jis mire didžiausiose kančiose. Bet tai tik menkniekis. Mano motina, iš didelio nusiminimo, kaip ir aš, susikrimtus, nusprendė pasitraukti kuriam laikui iš tos nelaimingos vietos. Ji turejo labai gražų dvara apielinkeje Gaetos. Susedome ir gražų laivą, išpuosta taip dailiai, kaip Romos Šv. Petro bažnyčios altorius. Salie korsarai, arba juriu razbaininkai, užpuole musu laivą. Musu žmones gynes, kaip Popiežiaus kareiviai: puole ant keliu, nuleido rankas, pametė savo ginklus ir eme prašyti korsaru, kad jiems atleistu ju nuodėdes in articulo mortis."

"Bematant juos apdraske plikai, kaip

* Mirties valandoje.

bezdžiones; mano motina, visos musu tarnaitės ir aš pati susilaukeme tokio pat likimo. Reikia pastebėti, kad tie korsarai begalo greitai visus mus nurengė. Bet kas labiausiai mane nustebino, tai tas, kad jie kišo pirštus į tas musu kuno dalis, kurios na paprastai moterims istatoma duduks. Man pasirodė, kad tai buvo labai keista ceremonijos dalis; bet žmogus taip sprendi, jei nepažysti pasaulio. Veliau jau sužinojau, jog tai buvo krata, patyrimui, ar neturime paslepusios deimantų. Tokios mat praktikos laikosi visos civilizotos pasaulio tautos jūrose, nuo nebeatmenamu laiku. Man paskui sake, kad labai dievuti Maltos Rycieriai visados tokiu būdu krečia nelaisven paimtus abiejų lyčių Turkus. Tai yra tautu istatymas, kuri jie pildo su pamegimu.

"Tur buti nereikia jums ir sakyti, koks buvo vargas jaunai kunigaikštaitėi ir jos motinai patekti į vergiją ir likti nugabentom i Morokko. Lengvai galite isivaizdinti, ka mes turejome pergyventi ant razbaininku laivo. Mano motina dar buvo daili moteris; musu dvarones ir net musu tarnaitės buvo dailesnės už visas kadir dailiausias moteris Afrikoje. Gi kaslink manes, — aš tik buvau pradėjusi žydeti, daili, nekaltai! Bet neilgam telikau nekaltybeje. Ta rutu vainikeli, kuris buvo paskirtas kunigaikščiui Massa Karara, sutrempe razbaininku kapitonas. Jis buvo bjaurus negras, ir dar jis mane daras man didele malone ir garbe. Istikruju Palestrinos kunigaikštienė ir aš pati turejova buti tvirti, jei galejova pakelti visa, kas mus istikio, iki atvykova i Morokko. Bet eikiva toliau, — prie tokiu paprastu dalyku neverta ilgam nustoti.

"Morokko kraštas buvo papludes kraujais, kada mes ten atvykome. Kiekvienas Penkiosdesimties Imperatoriaus Muley-Izmaelio sunu turejo savo pasekeju; toji aplinkybe sukele penkiasdesimts civiliu kariu, juoduju prieš juoduosius, juoduju prieš ruduosius, ruduju prieš ruduosius ir mulatu prieš mulatus. Trumpai sakant, visoje imperijoje buvo skerdynes be paliaubu.

"Tik mes spejome išlipti iš laivo, kaip juodieji iš priešingosios musu kapitoni pusės bande atimti iš jo grobi. Sale auskariu ir aukso mes buvome bene visubrangiausias dalykas. Aš mačiau toki žiaurų muši, kokio jus Europos klimato niekadoms negalėjote matyti. Žiemu tautos neturi savo gyslose tokio karšto kraujo, nei tiek gšlumo prie moteru, kaip Afrikos žmones. Atrodo, kad Europos žmonių gyslose yra pienas, ne kraujas; bet Atlaso Kalno ir apielinke gyventojų gyslose yra vitriolis ir ugnis. Jie kovesi to krašto liutu, tigrų ir žalčių isuitimu vien tuo tikslu, kad sužinojus, kuriai pusei mes turime tekti. Vienas Arabas pagriebe mano motina už dešines rankos, gi mano kapitono leitenantas laike ją už kaireses; Arabas kareivis pagriebe ją už vienos kojos, ir vienas musu korsaru pagriebe už antros kojos. Tokiu būdu beveik visos musu moters buvo tu keturiu vyrų suplešytos i keturis šmoutus. Mano kapitonas užslepe mane už savo nugaros; jis su savo kardu kirto ir kapojo visus, kas tik priešinosi jo isuitimui. Ilgainiui mačiau visas musu moteris, ir mano motina tarpe jų, sudraskytas ir sukaptas tu baisunu, kurie kovesi delei ju. Visi vergai, mano draugai, kurie mus buvo pirma paeme, kareiviai, jureiviai, juodieji, baltieji, mulatai ir, pagaliau, mano kapitonas, visi buvo užmušti, ir aš pati pasilikau, merdedama, ant kruvos lavonu. Tokios scenos, kaip šitoji, atsitiko plote trijų šimtu varsnu — ir visgi tie užpuolikai nepraleido nei vienos iš penkiu maldų, kurias Mahometas yra isakes kalbėti kasdien.

* Muley-Izmael buvo Morokko imperatorius nuo 1672 iki 1727 m. ir buvo begalo žiaurus.

(Bus daugiau)

Patarmės Merginoms apie Lyties Dalykus. — Labai svarbi knyga merginoms ir moterims, nes plačiai supažindina su visomis moteriškomis ypatybėmis, kurios pagalbės išvengti įvairių nesmagumų. Knyga yra didelė, su paveikslais, 125 puslapiai. Parasė Margaret H. Sanger, vertė J. Stropus. 1.00

Kun. Dembekis, jo gyvenimas, raštai ir darbai — gyvas piešinys didelės atminties musų pirmųjų minties liuosotojų didvyrio. Su paveikslais ir dailiai atspausdinta knyga, 165 puslapiai. 1.00

Reikalaukit "Dirvos" Knygynė

AUKSINĖS VALANDOS

Rašo V. J. Budrikas.

(Tąsą iš pereinamo num.)

DVASIA žadino jį; jis atsiliepė jai. Paukščiai ir žvėrys nebebuvo automatu — naudotis, važinėti ir užmušinėti tikrai savęs pasikakiniui. Iš jaučio mieguistų akių kas tai stebėlinosi į jo akis. Paukščiai šale jo langų medžiuose giedojo savo meilę ir džiaugsmą. Ar jie be sielų? Jis klausinėjo savęs. Šūnės paklusnūs šuktelėjimui, besergėdami avių pulką, prazuona. Ar jie neturi teisingumo? Ar ištikrųjų žmogaus siela neturi sąryšio su jų sielomis? Ar jie tikrai žvėrys, kurie pradingsta amžinai? Taip jis mąstė vienas sau.

Ir umi jam atėjo mintis kad visas gyvenimas gražus. Netikėtai besistengimas, darbas, žaismė, pasekmė, nuveikimas, turtas, garbė, geras vardas yra gražus bet pats gyvenimas.

Gyventi pasidarė smagu.

Gerėjosi gyvenimu.

Valandos, auksinės valandos, nebebuvo vien tuščios erdvės tarp dvejų laikrodžio mušimo rankų. Jos nebebuvo apsunkintos darbais. Jos buvo garbė.

Sėdėti ir sergėti kristalinę laiko upe, srovenančią pro savo nušvitusias akis, — tai tyčiausias užsiganėdinimas. Tai didžiausias džiaugsmas.

Netikėtai jo gyvenimas, bet abelnei visas gyvenimas buvo geras ir gražus.

Jausti didelį ir garbingą pasaulio upe srovenančią; gyventi su Gamta ir klausyti jos giesmės, yra smagu. Nes Gamta nuolat žengia prie muzikos. Ji pati yra muzika. Ar tai ne visumet gyvenimo ir kovos giedojimas, kur Gamta žengia? Jos giesmėje yra girdimi visi daiktai. Triumfo šauksmas ir riktelėjimas girdisi joje. Bet joje galima išgirsti ir kitas melodijas: upelio čiurkšlenimą per savo akmenėlius, medžių ošimą, lapų šlamėjimą, sulties ritmą, perkuną kalnuose.

Gamtai tai begalinių harmonijų giesmė.

Pirmą kartą jis išgirdo gamtos giesmę. Jis pradėjo mąstyti — giliai mąstyti. Visas jo gyvenimas buvo užimtas darbu; retkarčiais — žaisme. Jis dirbo nuo pat savo vaikystės; nuolatini žengė pirmyn. Jo kraujuose degė karštis. Jis visad sekė neramumas. Jis bėgo nuo vieno daikto prie kito; ir visa ką įgijo, metė į šalį. Ir vėl griebėsi už kito. Jieškojo naujo daikto. Jis maršavo nuo pat aušros. Ėjo gan sparčiai; žengė klaurai per kalnus ir kaukuras. Ir visad nauji iškilimai staksodavo prieš jį. Jis buvo išdidus kad žengė labai sparčiai ir sau pasitikėdamas. Jis džiugino save sunkenybėmis kurias pasitiko kelyje; jomis ganėdindavosi. Pusiaudienyje jis prisėdė pasilsėti. Pažvelgdavo atgal į perkeltą kelią; žvalgėsi į visas puses ir stebėjosi. Jis nukeliavo toli, bet kur atkeliaavo? Tikrai ne prie rubėžiaus; ne prie tikslo. Kaip dar toli jam reikėjo eiti ateityje? Jis neturėjo mapos. Jis nežinojo kas gulėjo priešais jį. Ir dar mažiau jis nežinojo kur jis geidė atkeliauti. Jis nepažinojo vietos kurios būtų geidęs pasiekti. Kokia nauda iš to nuolatinio besiko-

pimo augstyn ant kalno viršūnės? Užsikopti ant vienos ir rasti kitą ir kitą, ir galų gale nieko neberasti; sužinoti kad ejes visad aplink, ir atėjęs prie nieko; ir galutinai ateiti ten iš kur pradėdi eiti? Kas do nauda? Taip jis manė.

Pagaliau jis užsigėdė sužinoti, jei darbas ir žaismė yra geri, kur jiedu veda. Ar jiedu nuveda bi kur?

Gyvenimas tai buvimas. Mirtis tikrai jo dalis.

Egzistencija apima praeitį, dabartį ir ateitį. Ir vienvalinis, nesvietiškas ir neapmąstytas besistengimas-darbas yra varomas tikslais delto kad skausmo nutildymas trukdytų pažinimą; kad mes nesužinotume nieko kuomi buvome, esame ar busime. Taigi skausmas reikalingas.

Mes nedrįstame pakelti akių nuo žemės į augštybes. Pažvelgti į savo vidų. Mes turime įgyti tai tuojau ko užsimanome. Ir mes manome esą prazuve ir atkelia vieni prie mirties.

Ir kas toliau?

Jis girdėjo daugelį aiškinimų. Tulas mokina jį nuo pat kūdikystės. Bet jis mažai atidos teatreidavo į visus tuos aiškinimus. Visas tas mokymas išrodė jam nerealis, atsisakydavo nuo gyvenimo, neinteresingas žėdnos dienos dalykams. Toks mokymas buvo nesąvaidus, bepamatinas su žėdno gyvenimo darbu. Ji negalėjo būti saugiai pasekamas, užlaikomas. Tai buvo liudnas mokymas. O liudnomo jis nemėgo. Liudnės jam buvo lyg šešėlis pasirodęs ir išnykęs. Gyvenimo neramumai ir betvarkės didino jo liudnės, kurį jis stengėsi išvengti. Jis interesavosi gyvybe, kuomet gyvenimo neramumai vedė jį prie mirties. Jis mlyėjo šį pasaulį, kuomet kiti smerkdavo jį. Jie laikė atkišę jam kodeksą kuris talpina visa tai ką jie garbino, bet buvo netobulas jam. Jie siulė jam atlyginimą, kurio jis nepaisė.

Tas visas jam buvo bevertingas ir tuščias. Pasaulis ypatingai pasidarė malonus. Jis nebebuvo baisi vieta, nors demonas ir grumojosi jam. Jis manė kad gyvenimas turi būti padarytas iš pasaulio geriausių, o ne blogiausių. Jo idealai: džiaugsmas, palaima, drąsa, o ne ašaros, sielgrauža, baimė. Jis pasišalino nuo jų. Jis netikėjo kad ašarų kelias vestų kur nors kur būtų verta keliauti. Jei randasi šiame pasaulyje teisybė, ji turi būti tvirta, o ne silpna; ji turi būti kaip vynas, kurs padaro žmogų smagių ir tvirtu. Ji turi šelpti, o ne varginti. Ir jei realybėje šioji teisybė, kuri buvo jam skelbiama, tebuvo vienatinė teisybė, tai kam gi visai siektis prie teisybės? Neteisybė padaro žmones laimingais ir veda per neramų gyvenimą į vietą kurios jie visai netrokštą pasiekti.

(Galias)

Reikalauk "Dirvos" Knygynė

1465. Iš ko kyla melai ir skriaudos žmonijoje. Parašė kun. V. Dembskis. Shenandoah, Pa. 1899, pusl. 171 75c
507. Žemių dulkės. Apsaką parašė M. Radzevičius. Yra viena iš geriausių, svarbiausių ir pamokančių pasakų. Vertė Dr. V. Kudirkas. Plymouth, Pa. 1901, pusl. 226 50c
1595. Socialistinės klausimas XIX amžiuje. Pagal grovą A. de Mun, vertė J. Uosis. Shenandoah, Pa. 1901, pusl. 226 10c

BAISI NELAIMĖ ORE

Užsigeidė Didžiausias Pasaulyje Orlaivis Darydamas Pirmus Bandymus; Žuvo 44 Žmonės.

Pirmu sykiu mūsų laikų istorija pasižymi didžiausia nelaimė ore, kame žuvo keturiasdešimt keturi žmonės.

Anglijoje buvo dirbdinamas didžiausias diržablis arba gaziinis orlaivis, kurį Suv. Valstijos nupirko už \$2,000,000 naudojimui šioje šalyje militariškiems tikslams. Poreitį savaitėje diržablis buvo užbaigtas ir pasikėlė į orą išbandymams — dabar jo liekanos stogso Humber upėje, kur jis su žmonėmis sukrito po baisios eksplozijos.

Didumas šio diržablio buvo: 695 pėdos ilgio; 85 pėdos diametro; įtalpa 2,700,000 kubiškų pėdų; galėjo pakelti 83 tonus. Eksplozija atsitiko orlaivui skrendant virš Hull miesto, ir taip bausis buvo sprogiškas kad gatvėse daugybė žmonių parduotėse buvo sugriuvę, daugelis namų langai.

Orlaivis ZR-2 skrido augstumoje 2,000 pėdų ir buvo išbūvęs ore netoli 35 valandas kada nelaimė ištiko. Tai buvo po pietų, apie 5:30 val., žmonės staugi pamatė orlaivį sulinkstant per vidurį, apsiliepsnojant ir puolant žemyn. Tuoj pasigirdo baisi eksplozija, ir smarkiai jis krito link žemės. Persigandę visi manė jog jis degantis užkris ant miesto, bet pataikė tiesiai į upę. Netoli vandens vėl sykį eksplodavo, po to tuoj dar trečias sprogiškas pasigirdo. Krintant orlaivui žemyn tik stulpas ugnies ir dūmų tebuvo matyti. Tūkstančiai žmonių bėgo artyn žiūrėti, tuoj pasileido link nelaimės vietos lignonbučių vežimai ir pagalbinių laivai.

Tris žmonės iš orlaivio buvo pasileidę paračiais žemyn, bet kada eksplozija įvyko viena iš jų buvo matyt nutrenkiant augstyn į orą ir daugiau apie jį neteko sužinoti. Tik penki iš keturiasdešimt devynių buvusių orlaivyje kareivių ir oficerių išliko gyvi. Septyniolika jų buvo Amerikony ir 27 Anglijos kareivių ir oficerių. Vienas žmogus, matęs visą atsitikimą, pasakojo:

"Aš tęmėjau orlaivį per ilgą laiką. Jis pasisuko iš šiaurės į pietvakarius. Jis buvo nevisai augštai ir inžinai dirbo dideliu smarkumu. Kada jis priskrido artyn apie vidurį pasirodė išsikišęs nuo susilenkimo rumbas. Nebuvo ten liepsnos, bet rodė lyg koki dūmai. Gal tai buvo prakiurimas ir gazas ėjo lauk. Visu tuo laiku orlaivis leidosi žemyn. Jau buvo gerokai aiškus ir matėsi apacioj išsiiputimas didėjantis ir staiga visas diržablis peruko pusiau. Iki tolei nesimatė ugnies, bet tuo tarpu pasigirdo bausis sprogiškas ir visas orlaivis apsiėmė liepsnomis."

Tuoju pasidėjo vandenye jieškojimas žuvusių, nukritusių po apačia orlaivio žmonių; ne-

kurie surasta ir ištraukta negyvais. Kadangi po nelaimės atėjo naktis ir tamsa, buvo sunku nutęmti ką nors, bet laivai su jieškotojais plaukiojo aplinkui ir apšvietę vandenį nuolat per naktį žiurinėjo žmonių.

Vienas išlikęs gyvas iš nelaimės pasakojo: "Orlaivis skrido puikiai po 60 mazgų į valandą, paskui kada sumažino greitumą iki penkiasdešimt mazgų staiga pasigirdo bausis tarškėjimas arba lužimo garsas. Visas tas dėjosį begyje penkių sekundų. Nebuvo žymės blogo kada mes skridome virš Hull, bet viskas atsitiko paskui. Aš tuo laiku turėjau visą kontrolę. Po subraškėjimo pasimatė pirmagalis nulinkstęs žemyn, ir kada tą pamatiau tuoj ištuštinau vandens balastą (svarumų vienoje vietoje) kad jis galėtų vėl būti normaliame padėjime, bet tuo laiku įvyko baisioji eksplozija. Didis orlaivis pasirodė ant valandėlės lyg sustojęs, paskui jau krito žemyn kaip akmuo. Sujudimas mane nutrenkė į navigatoriaus vietą, kur mane ir paspaudė. Dalis orlaivio kurioje aš buvau pasiliko viršuties vandens ir po nukritimo už penkiolikos minučių manė išgelbėjo."

Šis lieptanats nebuvo nei daug sužeistas. Jis užsigyveno nuo kalbų kaip žmonės sakė jog jo pastangomis orlaivis nuleistas į vandenį, o ne ant miesto ar žmonių. Ta nelaimė buvo taip staigi kad taip padaryti nebuvo galima.

ZR-2 diržablis buvo didžiausias kokį kada kas pastatė leikojimui ore. Vokiečių budavotas Zeppelinas bombardavimui Washingtono ir New Yorko buvo gana didelis, bet šis turėjo įtalpos 500,000 kubiškų pėdų daugiau. Gazolino, aliejaus ir kitų reikmenų galėjo pasiimti 45 tonus. Šeši po 350 arklių spēkos motorai jį varė. Šitame iškilime diržablis turėjo 10,400 galonų gazolino, su kuo galėjo plinu greitumu po 75 mylias į valandą pralėkti šesias tūkstančius mylių, arba devynis tūkstančius mylių normaliai lekiant, po 50 mylių į valandą. Pakilti augstyn galėjo 25,000 pėdų, abelnei perlėkimui per Atlantiką skaitliuota 72 valandos. Kontrolavimo dalis buvo priešakyje ir panašiai įrengta kaip kapitonams budos laivuose ant vandenų. Komandierius orlaivį kontroliavo lygiai taip kaip komandieriai per jures einančius laivus, komunikacijos sistema siekė prie inžinų, man buvo įrengta telegrafai, telefonai ir kalbamoms dudos, prie telefonai, telegrafai ir dudos ėjo į visas kitas dalis kur buvo kiti viršininkai. Prie žinių siuntimo radio buvo bevielės telefonas ir aparatas susekimui iš kurios pusės žinia siunčiama. Audeklas apimantis visą or-

laivio viršų, jei būtų ištiestas užklotų keturių akrų plotą. Gazoz maišai viduryje buvo iš odos, jų išlaukinė dalis buvo apvilktas karvės pildo žarnomis; kad karvė tik po vieną tokį pilvą turi šiam orlaivui reikėjo net 600,000 karvių pilvų.

Apsigynimui nuo orlaivių, diržablis turėjo didžiausių ginklų kokius galima paminti. Nešėsi keturiolika Lewis šautuvų ir vieno svaro šovinio automatišką kanuolę. Užpuolimui galėjo paimti keturias bombas po 520 svarų ir aštuonias bombas po 230 svarų.

Lakehurst, L. I., New York, pabudavota tam diržabliui stovynė ir sykiu su orlaiviu kainavo S. V. valdžiai \$5,000,000. Stovynė yra tokia didelė kad galėtų joje sutilti du didžiausi esantieji juriniai laivai ir dar būtų vietos mažesniems laivams. Kaip skelbiama, pinigų už jį Suv. Valstijų valdžia būtų mokėjusi tik kada orlaivis būtų atvykęs į šią Atlantiko pusę. Anglija tą orlaivį parengė statyti pirmiausia sau, 1918 m., bet kadangi Amerikoj nėra tin-

kamų jiegiu tokių orlaivių pastatymui, "draugiškumo aktu" Anglijos valdžia jį pardavė S. V. Valstijoms. Pirmiau čia atlektas didelis diržablis, tada buvęs didžiausias, dabar randasi Suv. Valstijose, nupirktas nuo Anglijos.

Šita baisi nelaimė užmušė visą dvasią ant ilgo laiko ir gal nebus dedama tuom tarpu kštų tokių orlaivių statymui, iki neišsiras kas geriau užtikrinančio nuo tokių nelaimių.

Lenkai įsakė savo vadams kad iš Vilniaus jų kariūnėms būtų pasirengusi eiti Kaunan "Lenkų gelbėti". Lietuvos kariūnėms pasiryžusi tą atremti. Sustiprink Lietuvos gynėjų eiles, pirk Laisvės Paskolos boną.

HAMBURG

Naujaus laivais Tiesiog iš New Yorko į Varsavą. ORBETA ..... Rugs. 10. OROPESA ..... Lapkr. 8. Paskiri uždari kambariai moterims ir šeimynoms. The Royal Mail Steam Packet Co. 26 Broadway New York arba vietinėse laivų agentūrose.

PRANEŠIMAS Vaziuojantiems į LIETUVĄ

Kurie manote vaziuoti į Lietuvą ant didžiausių ir greičiausių Ekspresinių laivų tuojau ateikite prie savo vietinės Clevelando Lietuviškos Agentūros ir užsakykite vietas ant jų greičiausių laivų. Jau daug Lietuvių užsiskė vietas ant jų didžiulių laivų, nes jie jau gavo daug laisvų nuo savo pažįstamų kurie per mus keliavo į Lietuvą tais ekspresiniais laivais, laimingai ir greitai perkeliavo ir kitus paragina vaziuoti tais greičiausias ir didžiausias garlaiviais.

RUGSEJO 13 d. išplauks AQUITANIA — 46,000 tonų laivas iš New Yorko į Liepų per Anglią.

RUGSEJO 22 d. išplauks BERENGARIA (Buves Imperator) 52,022 tonų, iš New Yorko į Liepų per Anglią.

RUGSEJO 28 d. išplauks AMERICA — 22,622 tonų laivas, iš New Yorko į Bremeną be persidimo.

ZUPANC & KAUPA

Lietuviška Agentura

6603 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, O.

LIETUVOS VAIKAI NORI KNYGŲ

GERA knyga yra tai ištikimiausias draugas ir vadovas. Gerų knygų Lietuvoje neužtenka, — jų spausdinama labai daug, bet skaitančiųjų ir norinčiųjų skaityti yra dar daugiau.

Tamsta turi savo jaunų giminių, einančių mokyklas Lietuvoje, — nepasigailėk dolario-kito jiems ant knygų. Tas juos palinksmims, — priduos akstino mokslui, — o jų be mokslo yra sunku.

Viena iš geriausių knygų jaunimui — tai

AISOPO PASAKOS

surinktos ir Lietuvių kalbon išverstos žinomo Amerikoje rašytojo Karolio Vairo. Knygoje yra daugybė paveikslų ir arti 300 pasakų.

Atsiųsk Tamsta mums \$1.25 (money order arba pašto markėmis) ir aiškų Lietuvos adresą tos ypatos, kuriai skiriate knygą, o mes pasiųsim tiesiog į Lietuvą, drauge su laišku, kad tai nuo Tamstos dovana.

Užsakymus ir laiškus adresuokite šitaip:

Lietuvių Spaudos Draugija

307 West 30th St., New York, N. Y.

THE MUNICIPAL SAVINGS & LOAN COMPANY

Sumokėtas Kapitalas suvirš \$500,000.00

Šis sumokėtas suvirš Pusės Milijono Dolarių Kapitalas yra liudymas ir apsauga visų tų pinigams, kurie deda į šios Kompanijos Skyrius taupymui. VISAS TURTAS SIEKIA VIRŠ \$1,000,000.00.

MES MOKAME 5% UŽ PADĖTUS PINIGUS TAUPYMU

nuo dienos padėjimo iki dienos išėmimo, prisilaikant taisyklių ir patvarkymų.

Main Office
ANTROS GRINDIS HANNA BUILDING
Euclid Avenue prie East 14th Street

Keturi Skyriai randasi šiose Vietose:
2006 St. Clair Avenue 7909 Superior Avenue
Miles Avenue, kampas E. 123rd Street
West 25th Street, kampas Wade Ave.

DYKAI! JAU IŠĖJO 1922 M. 'DIRVOS' DYKAI! KNYGYNŲ KATALOGAS

DIDŽIAUSIAS pilnas visokių Amerikoje, Lietuvoje ir kitur išleistų Lietuviškų Knygų: literatūros, teatro, mokslo, nurodymų, žodynų, gramatikų, rankvedžių, pasakų, maldaknygių, gaidų-dainų srityje Katalogas jau galimas gauti ant pareikalavimo. Tuojau rašykite ir Katalogas bus jums prisiųstas be atidėlio. Kas pirmas pirmiau jį gaus.

Šis Katalogas visokių nuo ankstyviausių iki paskiausių laikų Amerikoje išleistų knygų, ir visų knygų kokių buvo galima gauti išleistų Lietuvoje, bus naudingas kiekvienam užintere suotam įvairiausiuose spausdiniuose, nuo paprastų pasakų iki moksliškų raštų, taipgi muzika-gaidomis ir bažnytinėmis knygomis.

Kaip privatinis žmogus taip ir draugų veikėjai, chorų mokytojai, mokyklų vedėjai ir surišti su kitokiais dalykais privalo tuoj šį katalogą įsigyti. Šiuomi tarpu Katalogas bus siunčiamas dykai, vėliau gal reikės už persiuntimą pačiam apmokėti. Katalogas susideda iš 96 puslapių, gražiai atspausdintas ir parankus turėti.

Visi iki šiolei turimi "Dirvos" Knygyno Katalogai yra negerai: gauk naują. Reikalaudami "DIRVOS" Knygyno Katalogo 1922 rašykite adresuodami:

"DIRVA"

7907 Superior Avenue
CLEVELAND, O.

AR MES GYVENSIME PO MIRČIAI?

KAS atsitinka su mumis po to kaip mes numirštame? Daug yra parašyta tame klausime knygy, daug yra išreikšta patikrinimų; bet taipgi daug yra išdėstyta užgincijimų. "Ar mirusieji dar gyvena?" Rašo daugelis tuo klausimu užimtų.

Ant kiek žmonija surišta su klausimu gyvenimo po mirčiai rodo įvairios apeigos ir jų ypatumai.

Afrikos laukinis žmogus, gyvenantis apie ekvatorių, esdamas padvėsusio ir pusiau supuvusio rhinocero (raganosio) mėsa nori būti nemirtinu taip lygiai kaip jis yra šiandien, ir jeigu galima atrasti danų kuriame nudvėsusio vienragio yra užtektinai.

Indijonai tiki į dangų kuriame jie galės šaudyti laukinius bulius ir meškas. Kurie kritikuoja Indijono "barbariškumą" tiki į kitokią pomirtinę vietą, išrastą rytiečių — miestą su tyro aukso gatvėmis; nieko pigesnio kaip auksas niekur nematomo; jokios žolės, gėlių ar knygy.

Nekurie yra pasiganėdinę mintimi jog jie tenai galės gyventi su savo vaikais.

Dar kiti, tarp energiškesnių rasių, pasiganėdina mintimi jog po gyvenimo ir vargų jiems ateis visiškai palis. Tas tinka pusiau-nuvargusiam Buddhistui, įsiekiančiam "Nirvanos".

Senovėj kuomet Meksikos karaliai mirėdavo jų lavonai budavo sudegimais atskiruose dideliuose laužuose; jų pačios ir vergai irgi budavo sudegimais kad galėtų sykiu su karalium gyventi ir palaikyti draugiškumą.

Afrikoje ir dabar dar, jeigu nėra arti Anglų uždrausti ir sulaukyti, mirus didžiajam juodųjų vadui su juo sykiu nužudoma ir sudeginama jo pačios ir vergai, taipgi nekuri narsiausi jo kariauninkai.

Pindaras, Grekų poetas, buvo vienas iš pirmutinių išreikšęs filosofiską mintį apie nemirtinumą. "Kokiu laimingu likimu", sakė jis, "visi žmonės nueina prie galo laisvo nuo vargų." Pindaras yra viena iš žymiausių žmonių kurio namas išsaugota, ir kurio ainiai nebuvo Aleksandro Didžiojo parduoti vergais, kuomet jis užkariavo Thebes, daug po to kaip Pindaras buvo miręs. Visi didieji filosofai, išskyrus taip vadinamų pastarųjų dienų materialistų, kaip Hekelis ir keletas kitų, tikėjo į kokį nors nemirtinumą.

Platonas nuolat apie tai užsimindavo. Sokratas, Platono mokytojas, užtikrino visiems tiems kurie jo paskutinių žodžių geiant nuodus klausė jog tai nebūs jo galas. Žmonės nori nemirtinumo, vilisi jo ir meldžiasi, priversdami save į tai tikėti. Jie bijo išnykimo kaip kudukis bijo tamsos.

Daugelis filosofiskai protaudami pavartojo medius arba tarpininkus priparodymui nemirtinumo. Vienok prirodymo nesiranda. Buklumi, arba teisingi savęs suvedžiojimai mediumų ar kitų spiritualistų yra pasmerkti net mažo vaiko. Neseniai garsus mokslininkas Anglas Sir Oliver Lodge išleido knyga kurioje jo miręs sunus apibėrė dvasias gyvenančias murinuosė namuose, jos kartais pasigeria ir buna uždaromos į belangę už betvarke.

Viltis nemirtinumo, — sako Arthur Brisbane, — randasi pačiame žmoguje; jo pasitikėjimas teisingyste kuri pasaulį valdo jam tai užtikrina.

Charles Fourier, vienas iš didžiausių tarp mintintojų, paduoda geriausį argumentą. Dievas nesuvedžioja savo tvartinių, arba pripildo juos bevilčiais lukėjimais. Ko jie trokšta, tas jiems lemia susilaukti. Visi ilgisi sulaukti nemirtinumo, visi tiki į tai. Dievo galybė nesudėtų tuos ilgėjimus jų širdyse kad pagaliaus suvilti juos.

Negaliau persistatyti lygsvariam protui jog sistema palaikanti spėką ir medegą čielybėje per amžinastis galėtų sunai-

kinti tą dvasią kuri tvarko spėką ir kontroliuoja medegą.

Nejaugi žmonės, įsiekantieji, stengiantieji, yra tikrai paprasti grafofono rekordai, panaudojami ant žemės išreikšimui švenčiausios valios ir balso? Laukiniai žmonės klausydami Caruso balso grafofono, šuo girdintis savo pono balsą irgi tokiu pat budu, tiki jog ta mašina yra gyvas daiktas.

Nejaugi žmogus yra vaškas ant kurio Didžiausioji galybė atspaudžia savo atspaudas tulais tikslais, ir mes pagaliaus, kada nusenstame, būname atmetti į šalį kaip nusidėvėję grafofono rekordai?

Ar galit įsivaizdinti ką žiauresnio kaip padarymą milijonų cilindrių, pripildytų troškimo amžino gyvenimo, kurių kiekvienas būtų nusmerktas sunaikinimui keleto dienų pabaigoje? Negaletumet to įsivaizdinti. Todel taigi negalima persistatyti Didžiausios esybės esančios tokia žiauria.

Netikėti ir nemirtinumą reikštų mirtį čia pat ant žemės. Goethe pasakė: "Nenorėčiau kad man būtų atimta pasiganėdinimas tikėjimo į busintį gyvenimą. Galiu net sakyti jog tie visi yra mirę šiam gyvenime kurie neturi vilties kitam gyvenimui."

Abelni paprasti žmoneliai nori kad jų pomirtinis gyvenimas būtų artimiausias šitam gyvenimui. Jis nori turėti sparnus, groti arpa ir amžinai giedoti, jeigu tas yra reikalinga pagal programą. Bet jeigu jis yra Jonas čia jis nori būti Jonu ir tenai. Jis nori pažinti Baltrų, Petrą, ir kalbėtis tenai su jais apie praėjusius laikus. Nenorėtų jis kad jo dabartinis individuališkumas būtų nuo jo atimtas ir jam duota kas nors kitokio užtai, net nei valdymas kokios nors didžiausios nebulos.

Darvinas, studijavęs lėta procesą kuriuomi žmogus išsivystė, per desėtkus milijonų metų, sako: "Nepakenčiama net manyti jog žmogus ir visi kiti dalykai nulemti visiškai sunykimui po tokio ilgio ir lėto progreso".

Epikuriška filosofija ėmė viską patogia ir mokino jog neturi būti baimės galutinės mirties, nes "jeigu mes esame, jos nėra; jeigu ji yra, mes nesame." Kitais žodžiais, jeigu yra toks dalykas kaip visiška mirtis, tai mes neturime tikro egzistavimo. Ir jeigu mes tikrai neegzistuojame, nėra tokio dalyko kaip visiška mirtis.

Albertus Magnus, beveik 800 metų atgal, paskelbė jog siela nemirtina "tik taip sau", visiškai neprigulmingai nuo kuno.

Albertus turėjo būti žingėdus žmogus. Dante patalpina jį tarp savo didžiausių išminties mylėtojų, Saulės Danguje. Kiti mokslo vyrai vadino jį "Aristotelio pamėgdžiotoju" delei jo atsidavimo tam filosofui.

Spinoza, didis Žydas filosofas, negalėjo subendrinti tikėjimo į individualį nemirtinumą su savo panteizmu. Vienok jis sakė jog "iš žmogaus minties lieka kas nors nemirtino".

Kiekvienas žino, ačiū mikroskopui ir biologijos studijavimams, jog kiekvienas žmogus (ir gyvis) susideda iš bilijonų paskirų celių. Kiekviena celė gyvena paskirą gyvenimą musų kune, kvėpuoja, valgo, geria, apsivalo nuo nešvarumo. Nekurie sako jog tas ką vadiname MES yra ne kas kitas kaip daugybė protinių ir fiziškų "judėjimų" bilijonų celių mumyse, ir kuomet mes numirsimė tos celės išsiskirstys.

Tos celės paskirai kožna gali turėti kibirkštį to kas pasilieka nemirtinu, bet tos laimės nėra žmogui.

Vertė A—Z.

I KOVĄ, KARŽYGIAI

I kovą, karžygiai, už laisvę ir tiesą, Pamatę, išvydę gadyne štai šviesią;

Stokim į kovą, karžygiai, karštai, Nes šaukia Tėvynė, šaukia į jainai.

Mes stokime ginti Tėvynę-gimtine, Kad kvėpuot galėtų liuosai mūsų krutinė;

Mūsų idėja — ginti savo šalį Ir numylėtą gimtą kaimelį.

I kovą, karžygiai, į kovą už žemę, Lai iš jos mūsų sielos stiprybė sau semia;

I kovą, broliukai, į kovą drąsiai, Eikit kiekvienas į jają skubiai.

I kovą, karžygiai, nes užtemus mums naktis, Už Tėvynę, karžygiai, lengva juk mirtis.

I kovą, broliukai, į kovą drąsiai, Mus šaukia į darbą Tėvynės vergai.

Pr. Daugininkaitis.

KNYGA APIE LIETUVOS KARIUMENĘ

Puikiausias iš dailiųjų mūsų spausdinių, — didelio formato knyga, su daugybe paveikslų Lietuvos Kariumenės, jos vadovų, lavinimosi punktų, jaunikačių kovotojų, kurių ne viena iš veidų pažinsite jūsų kaimo ar parapajios narsuoli. "LIETUVOS KARIUMENĖ" tai knyga iš 176 puslapių, gražiais minkeštos odo viršais; plačiai aprašo mūsų Kariumenės pradžią ir jos veikimą iki 1919. Reikalaukite "Dirvos" Knygyne. Su prisijungimu kaina \$3.00 Nedaug jų tėra.

JUOKIS

ir Svetas juoksis sykiu su tavimi

MANO LINKĖJIMAI JUOKŲ SKYRIUI

Lai gyvuoją Juokų Skyrius Linksmus metus kuolingiausias, Lai gyvuoją šitas skyrius Ilgus metus juokingiausias. Lai jis juokina visus mus, Kurie skyrių šitą skaito, Lai jis krečia linksmus juokus Ir iš tų kurie neskaito. Tad visi pradės skaityti Šitą skyrių juokų pilną, Ir linksmiau jiems bus gyventi, Nes juokai nuo pikčio gina. Lai gyvuok tu, Juokų Skyriau, Ilgus metus kuogeriausia, Juokink visus senus, jaunus, Ir krėsk juokų kuodaugiausia. Saulėtekio Vaikas.

Nuo Juokų Red.: Kada vyras mergai šnabžda visokius pagyrimus, ji džiaugiasi, taip ir mes gavę šias gerb. Saulėtekio Vaiko eiles apsidžiaugiamė kad mūsų skyrius pagiriamas, kaip gerb. pelėdos vaikas. Tik mums rūpi: kodėl gerb. Saulėtekio Vaikas taip vadinas: juk jis gyvena nuo mūsų į vakarus — Grand Rapids (Mič.) yra toliau nuo Clevelando į vakarus, o ne į rytus. Bet gal but delto kad jis paeina iš rytų — kaip ir mes visi, — iš Lietuvos, arba iš to krašto kuris randasi tenai kur saulė teka.

Atsakymas iš pereito num: "Kada net geriausi draugai, į mišką nuėję, vienas nuo kito kuotoliausia šalinas?" GRYBAUJANT.

"Vanagos" sako (galvočių išsireikšimose): "Vienas Brooklyn klebonas savo avelėms, avinams ir ožiams pasakė šitokią pamokslą: "Neatkreipkite atidosis į mano blogus darbus. Juk mano priedermė yra tik jus vesti į dangų, o aš pats galiu eiti į pragarą." Matosi kad šitas klebonėlis visai užmiršo geografiją: juk pačiam keliaujant į pragarą kitus vesti į dangų — visai nepakeliumi.

Gerb. Sakalėlis atsiuntė šitokias eiles:

"Kur dingai, mano laime, "Kur gi tu pražuvai..."

Šiuo tarpu tų eilių talpinti negalime kolei jis savo laimės nesuras, gal tik tada visos kitos "eilės" eilutės išeis geriau, kaip dvi pirmutinės.

Nekurie sako kad žmogus paėjęs iš beždžionės. Kurie tam tiki, deda visas pastangas prie jos sugryžti.

Stasys Stankus ėjo išsiimti pilietiško popierę. Egzaminuotojas jo užklauso: "Kiek karių Suv. Valstijos turėjo?"

Stasys buvo kur tai girdėjęs ir sako: "Penkias, tamista." "Suminėk jas". "Viena, dvi, tris, keturias, penkios."

VI. Jokubynas, prisilaikydamas senai žinomos patarlės: "Grazios plunksnos padaro gražius paukščius", prideda joguei jam sunku suprasti kaip šiais laikais mūsų moteris norėdamos būti gražiomis pradeda beveik visai drapanų nenešioti.

I ką jos tada bus panašios?

Zigmas Valčiulis klausė Clevelando kolegijoj profesorų ai-

škinant apie oksigeną — jog tai yra svarbus dalykas, be ko žmonės negalėtų egzistuoti. Jis atsiliepė: "Gerb. profesorau, oksigenas atrastas tik šimtas metų atgal, tai kaip pirmiau žmonės galėjo be jo gyventi?"

Mes buvome laukuose, dairėmės, viską matėme ir jautėme. Didžiausias jausmas mus apėmė — tai kad jau ateina ruduo. Dar viskas žalia kas šaknyse stovi: medžiai, žolės ir tt. Bet jau nuogi nekuri laukų plotai. Tenai pavasarį žaliavo rugiai, kviečiai, avizos ir kiti javai; žydėjo dobilai, bitės po juos bėgė ir medų rinko. Dabar to viso tik stubriai kyšo.

Kada laukėme to sužaliuojant, sužydint, kaip džiaugėmės jausdami ateinantį pavasarį, ir tik laukėme jo, laukėme...

Dabar rodos laukime kad greičiau pradėtų ruoduoti lapai — jaučiame kad ruduo vistiek ateina; norime matyti jo grožį, jo ypatingumą; norime girdėti jo vėjus. Vasara praėjo, atbuvo savo, dabar laukiame rudens — tikro, rudo rudens, kada viskas bus parudavę, pageltę, paraudę. Poetai ims naujas dainas dainuoti, vieni gailės vasaros (iš paprasto gailėti žuvusio-praejusio dalyko), kiti tik džiaugsis naujų spalvų harmoningu sutaisymu. Dabar nei vienas nenorėtų kad artintųsi pavasaris, nes neturėtų progos rudeno gražumo pergyventi.

Mes vis norime ko nors naujo ir naujo, nors daug tų naujų permainų prašina.

Kokie paikai tie smertelni žmoneliai.

A. Karalius, pabėgęs iš Rusijos sovietų rojus, visą Rusijos padėjimą apipiešia sekančiais žodžiais: "Geroji pusė apie Rusijos padėjimą, kaip aš ją permačiau, yra išlaikinė pusė."

Neužilgo sulauksime kad Lietuvos laikraščiai, pradėję trumpinti mūsų kalbos žodžius, vartot: vietoj darbininkas — darbius.

Dabar jau rašoma: bedarbis.

K. Lozoraitis rašo: "Dabar atėina laikas kuriame gamta atsidavus gaminti tokius dalykus kurie rugsta."

Dauguma žmonių yra tokie godūs ant ešies kad valgydami pradeda klausinėti savo pačios kada vėl ji turės valgyti pagaminus.

Jeigu nusiginklavimas neprivers mus viens kitą mylėti, tai nors pigiau atsisie neapkęsti, — sumanė M. M.

NN. atsiuntė eiles antgalviu: "Ko aš labiausia norėčiau". — Prašė prie eilių netalpinti jos vardo, ir mums užėjo mintis: kaip kas žinos jos norą išpildyti nežinodamas jos pačios?

Mes norėtume matyti tą sutvėrimą kuris pargryžęs iš Lietuvos paskleidė Amerikos laikraščiuose žodį "žala" vietoj blėdies, kada jau po sunkaus vargo įstengta atsikratyti žodžio "škados".

Juo menkesnis sumanymas tuo didesni žodžių reikalinga jo pravarmui, — rašo O. Tamkuniutė (iš Pittsburgho).

Naujos gadynės filosofija: "Kuomet abejojai — duok šmeigimui išbandyti" — rašo V. L. apie "naminus" gėrimus.

TIESI KELIONĖ LIETUVON

NEKLIUDANT LENKŲ KARIDORIAUS. Laivakortės į Pilavą pas Karaliaučius — \$135.00 į Klaipėdą per Hamburgą \$107.20, o į Liepą \$145.00. War Tax \$5.00. Keturi laivai išplaukia kas savaitę. Bagažai eina sykiu dovanai. Pasai \$10.00. Pinigai siunčiami per bankus ir telegramu žemiausiu kursu. Keliaivai pasitinkami ant dyptų, aprūpinami juo bagažai ir apmokėjimas "Income Tax", gera nakvyne, palaidėjimas ant laivų. Rašydami pridėkite 2 centų stampą.

P. Mikolainio Agentūra

53 HUDSON AVENUE BROOKLYN, N. Y.

COLLVER — MILLER CO.

LAIVAKORTĖS IR PINIGŲ SIUNTIMAS

Mes vartojame jūsų kalbą. 2033 E. 9th Street ir 198 W. 25th Street netoli Euclid Avenue Kampas Franklin Ave.

"Naujienos" indėjo Tautos Fondo atskaitą, už tai "Draugas" atsidėkavojimui indėjo aprašymą apie "Naujienų" zecerių streiką.

Clevelando bolševikai paskolą pradedant išrodinėjo kad Lietuvos bonų nereikia pirkti, nes tas žodis (bonas) panašus į Anglišką žodį reikšiantį kaulas (bone). Bet nabagai ant tiek akli kad nematė sau po nose dar artemesnio žodžio: "ponas", tada dar daugiau būtų galėję iš kailio nertis "sukritikavę" visą Lietuvą.

Teatrališki Veikalai

Reikalaukite "Dirvoj"

Tremtinis — drama iš krikščionybės platinimosi. Vieno akto. Lošia 2 moteri ir 4 vyrai. (Lošėjai jas gali gauti pirkti "Dirvos" Knygyne. Reikalaukite tuojau.)

Brolžudys — penkių veiksmų tragedija iš tikro atsitikimo Lietuvoje. Reikia 19 ypatų, jų tarpe šešių moteriškų. Lengva perstatyti, kaina ..... 75c.

Klebonas Kaltas — 4 veiksmų komedija iš gyvenimo, reikia apie 10 ypatų. Kaina 45c.

Pavogtas Kudukis — trijų aktų tragedija, 48 pusl. knygele, lošia 6 merginos ir 10 vyrų, prie jų keletas pašalinių. — Kaina 40c.

Laimės Jieškotojai — keturių veiksmų drama iš Lietuvos gyvenimo. Lošia 15 ypatų, jų tarpe 4 moteriškos. Kaina 40c.

Kunigas Macochas — 4-rių aktų tragedija 6 atidengimai. Veikia 17 vyrų ir 4 moteris. Pust. 35. Kaina ..... 30c.

NUOŠIMTIS

SKAITOS! NUO TOS DIENOS, kada pinigai padedami taupinimui

LAKE SHORE BANKOJ

ir subjektas sulyg reguluoti išmokama iki tai dienai, kurioje atsiimti savo pinigus.

4%

St. Clair ir East 55-ta gatvė, Prospect ir Huron, Superior ir Addison, St. Clair ir East 125-ta gatvė 12000 Superior Ave.

Pirmiausias ir Vienintelis Tikrai Lietuvių Bankas Rytinėse Valstijose

BALTIC STATES BANK

Kas mano keliauti Lietuvon ir nori turėti gerą kelionę, draugišką ir teisingą patarnavimą Amerikoje, ant laivo ir Lietuvoje, — Lai kreipiasi į Baltic States Banką.

Kas Siunčia Pinigus Lietuvon, ar pašalpos giminėms ar pats ketindamas keliauti, ar bizniui — pirkti ukes ar pasidėjimui Lietuvos Bankuose, ir nori kad pinigai būtų teisingai, be nuostolių ir greitai pristatyti, — butinai lai kreipiasi į Baltic States Banką, kurs persiunčia Lietuvon pinigus greičiausia ir teisingiausia.

Kas nori pasidėti pinigus nuosimčiams ir gaut 4 dol. nuo šimto, nuosimčius priskaitant prie sumos kas mėnuo. — Lai siunčia depozitus į Baltic States Banką per paštą Money Orderiais arba banko čekiais.

Klauskite drąsiai informaciją — mes greitai ir mielai atsakome į laiškus. Pardudame Lietuvos Laisvės Paskolos Bonus ir išmainome Paskolos bonų kuponus.

BALTIC STATES BANK

294 Eighth Avenue New York, N. Y.

Kur seniausia, Ten geriausia.

SENIAUSIA Agentūra VIENYBE

Parduoda laivakortes ant visų parankiausių Linių į Lietuvą ir iš Lietuvos arba ir visur kitur per Antverpą, Rotterdamą, Bremėnį, Hamburgą, Liepą, Karaliaučius ir kitus portus į Eidskūnus ir į patį Kauną, taip pat ir iš Lietuvos.

Pinigus siunčia į Lietuvą ir visur pigiausia kursu; už juos garantuoja, kad — ypač Lietuvoje — pinigai bus greitai ir parankiai išmokami artimiausioje vietoje nuo pirmėjo gyvenimo.

Pinigus į Lietuvą siunčia telegramu. Amerikos pinigus maino ant visų šalių pinigų.

"VIENYBES" SPAUSTUVĖ

Visokius spaudos darbus atlieka greitai, pigiai ir gražiai.

Spausdina konstitucijas, knygas, laiškus, popierius, plakatus, vitines korteles, baliams tikietis ir tt.

"VIENYBĖ"

EINA DU KART SAVAITĖJE

Spausdina geriausius raštus, vėliausias žinias iš Lietuvos ir visur ir turi juokų skyrių

"TARKA"

AMERIKOJE \$3.50 MET. LIETUVOJE 4.50

Pirkite "Vienybę" Bendrovės šėrus. Dividendai mokami. Ateityje bus didelis polnas.

Vienas šėras \$10.

Užlaiko didelę knygyną, kur galima gauti visokių knygų.

Reikalaukite platesnių informacijų apie viską, rašykite mums laiškus, reikalaukite mūsų piniginio kurso ir knygy katalogo.

Su visokiais reikalais kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN VIENYBE PUBL. Co.

193 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Kur vienybė, Ten galybė.

CHORAMS DAINOS MUZIKA

Ateis Ruduo ir Žiema — Prasidės Visas Judėjimas — Turėkit Naujų Dainų Chorams ir Solistams.

DAINŲ IR MUZIKOS GAIDOS Gaunamos "Dirvos" Knygynė

REIKALAUDAMI GAIDŲ PAŽYMEKIT JŲ AUTORIŲ

MIKO PETRAUSKO VEIKALAI	
Siu nakcialy (džukiska)	30c
Joiau Diena (dvi: augstam ir žemam balsui)	60c
Ko Liudit, Svetelai?	20c
Vai Aš Pakirščiau	20c
Už Šilingelį	30c
Dovanų (džukiska)	15c
Skyniau Skynimelį	15c
Tykiai Nemunelis Teko	15c
Saulutė Raudona	25c
Lihgo (Latviska)	15c
Kregždėlė (duetas prie piano. Žodžiai V. Kapsio (Angliškai žodžius pritaikė P. Preseavage) Išeido Lithuanian Conservatory of Music, So. Boston, Mass.)	30c
Žalčio ir Gulbės-Dievačio Duetas (iš op. "Eglė-Zalčio Karalienė". Angliškai žodžiai R. Karuzos)	75c
Jaunosios Daina (iš op. "Vestuvės". Angliškai žodžius pritaikė Anna Lutkus)	35c
Birutės Daina (aria iš op. "Birutė". Angliškai žodžiai Anna Lutkus. Solo ir pianui)	30c
Girių Karalius (I veik. fantastiška opera)	3.00
Aras (kvartetas)	40c
Neverk pas Kapą (mišram chorui)	40c
Metai po Metų (vyriškas kvartetas)	50c
Oi, Ruta, Rutele (solo)	50c
Pasaka (solo)	80c
Nokturnas — Ačiū (solo)	75c
Kur tas Šaltinėlis (solo)	75c
Vai, Verčia, Laužo (solo)	50c
Lietuviškos Dainos (mišr. chorui) II sės.	25c
Gamta Graži (4 lygiems balsams)	50c
Skambančios Stygos (duetas)	50c

ST. SIMKAUS VEIKALAI	
Ant Tėvelio Dvaro ir Tykus Buvo Vakarėlis (mišram chorui)	35c
Aš Joiau Per Girelę ir Žaliuką, Rutele (m. ch.)	30c
Atsiveikimasis su Gira (mišr. chorui)	60c
Aš Jaukčiau Čigono Rubą (duetas)	1.00
Atsiveikimasis su Tėvyne (mišr. chorui)	1.50
Darbininko Daina (mišr. chorui)	60c
Era Mano Brangi (baso solo)	50c
Kaip Raiba Paukštutė (solo)	1.00
Ilgu, Ilgu (keturiems lygiems balsams)	60c
Kareivių Daina (trio)	60c
Kur Bakūžė Samanota (solo)	50c
Lietuviaiš Esame Mes Gimę (chorui)	75c
Lopšinė Daina (solo)	60c
Mes Padainuosim (mišr. chorui)	30c
Motula Mano ir Šeriau Žirgelį (mišr. chorui)	30c
Nesigraudink, Mergužėle ir Einu per Dvarelį (mišram chorui)	30c
Ne del Taveš aš, Mergelė (solo)	50c
Ozėlia (mišr. chorui)	60c
Oi, Greičiau, Greičiau (solo)	1.00
Oi Kas Apleidžiant Tėvisk — solo)	1.00
Paukštutėli Skrajunėli (mišr. chorui)	30c
Plaukia sau Laivelis (duetas)	75c
Pamylėjau Vakar; Vai Vargė, Vargė ir Vai Putė, Putė (solo)	75c
Saulutė Tekėjo (duetas)	25c
Sėdžiu po Langeliu ir Per Gira, Girelę (m. ch.)	30c
Ši Nedėlė (mišr. chorui)	25c
Scherzo (tik pianui)	60c
Sunku Man Gyventi (solo)	60c
Vai Gudri, Gudri; Pavasario Trumpa Naktutė ir k. (mišram chorui)	50c
Vakarinė Daina (mišram chorui)	60c
Vaišavau Dieną ir Vai Žydėk, Žydėk (mišr. ch.)	25c
Vai tu žirge ir Per Tamsią Naktelę	30c
Vienas Žodis ne Šneka (mišram chorui)	45c

J. T. KELPŠOS VEIKALAI	
Ne Margi Sakalėliai (ir Lenkų ir Rusų kalbom) solo)	75c
Lietuvos Himnas (solo)	60c
Mergvakrio Daina ir Ei, Tėveli (mišr. ch.)	35c
Aš Pas Tėvelį ir Močiutei Mano (mišr. ch.)	35c
Aš Toli Nuleista ir Tris Dienas (m. ch.)	35c
Balnok, Tarne, Žirgelį, ir Gerkim, Broliukai	35c
Močiute, Miego Noriu ir Ei, Vargė (m. ch.)	35c
Kad aš Buvau Mergelė ir Atleik Sakalėlis (m. ch.)	35c
O tu, Lakštingalė ir Vanagėlis Tupėjo (m. ch.)	35c
Eisui į Girelę ir Uį, uį, uį, Dieve (mišr. ch.)	35c
Keturi Suktiniai (pianui)	60c
Gailėsčio Giesmė (trio)	25c
Asperges Me (trio)	60c
Mozurka (Lietuvaitė — pianui)	60c
Pasaka (pianui)	60c
Tautiški Sokiai: Kepurnė ir Klumpakojis (pia.)	50c
Taut. Sokiai: Suktinis, Našlys ir Noriu Miego	50c
Tris Liaudies Dainos (pianui)	50c

A. ALEKSIO VEIKALAI	
Ak, Myliu Tėvyne (solo)	75c
Grazi čia Giružė (solo)	50c
Ginkim šali Lietuvos (mišram chorui)	60c
Meile Uždegta Krutinė (solo)	65c
Meilė (solo)	40c
Mes Grįšim Ten (mišram chorui)	75c
Lietuvos Vėčių Himnas (solo)	25c
Viesuomet Sirdis Surinkta	60c

C. SOSNAUSKIO VEIKALAI	
Kur Bėga Šeipūs (mišram chorui)	25c
Karvelėli (mišr. chorui)	30c
Lėk, Sakalėli (mišr. Chorui)	40c
Užmigo Žemė (mišr. chorui)	35c
Kanklės. Liet. dainos, Dr. V. Kudirkos, 4 vyriškiems balsams sutaisytos. Čia telpa 18 dainelių. Tilžėje 1895, pusl. 24	25c
Dainos, sutaisytos ant keturių balsų. Surinko L. Ereminas. Tilžėje 1902, pusl. 82. Drutai gražiai apdaryta	1.50
Revoliucijos Giesmės — priegintos vyrų chorams, dviem, trims ir keturiems balsams. Boston, Mass, 1908, pusl. 16	35c
Vitauro Koncertinis Maršas (P. Stankevičiaus)	60c
Lietuvos Himnas (A. Kočanovskio) pianui	50c
Išimokinimas Gaidų ant visokių instrumentų, ir dainavimo. Parašė J. A. Baronas.	1.00
"Pumpurėlis" — Operetė — Muzika A. S. Pocius, Chicago, Ill.	25c

"DIRVA"

7907 Superior Av. Cleveland, O

ŽEMAIČIAI IRGI DARBUOJASI—TIK REIKIA SAVO DARBAIS PRI-PAZINKIME LIETUVĄ

Baigėsi pasaulinė kruvinoji žudynė, baigėsi senieji vergų laikai, baigėsi Lietuvai ir žemaitijai kankynės metai. Naujas prasėda laikotarpis, išnaujo gali gimti žmonijos darbai. Lyg visas pasaulis keltųsi iš numirusių, iš kokio ten baisaus sapno. Kur nepažvelgtum, visur pradėdama naujas kurybos veikimas.

Atgimė iš naujo ir Lietuva: stojasi kitų valstybių eilėn: paskelbia pasauliui esanti pasiryžusi gyvuoti savistoviai ir kurti nepriklausomus, savus namus. Ir visose Lietuvos šalyse prasideda judėjimas ir brūdėjimas, reikiąs siekima nepriklausomybės. Darbuojasi visi: dirba liaudis, dirba šviesuomenė, dirba Lietuvos nepriklausomybės namų kūrėjai. Visi įkinkyti ten kame kas sugeba. Ir visi imasi statybos darbo uoliai, nežūredami į visas kliutis ir daugybę priešių.

Kėlėsi ir žemaitija, Lietuvos židyns. Ir jos sunus, daugiausia kitų žudyti, bet skaidriausia išlaikė tautybės dvasią ir prabobių kalbą, nenori atsilikti nuo kitų, bet taipojau visomis pajėgomis stengiasi kelti savo gimtinę kraštą. Kad iki tol prispaustoji ir baudžiamos kankinamoji liaudis atgytų, susiprastų su tikrąja butimi, būtų lavinama, reikia jai apšviesto. Kad kiltų krašte civilizacija kultūros pirmakūnė, reikia kelti žemės ūkį, prekybą ir pramonę.

Pavienis asmuo nedaug to pasiekti gali, reikia veikti bendromis jėgomis, reikia teiktis į kooperatyvines organizacijas. Ir matome kad Lietuvoje tveriasi visokios draugijos ir bendrovės, visos tuo tikslu: sutraukti visas pajėgas kruvon ir tada imtųsi imtis už darbo.

Taip susitvėrė 1920 m. vasarą žemaitijos miestelyje, Plungėje, žemaitių Kultūrinimo Draugija "KULTURA", kurios bendras tikslas: kultūrinti žemaitių kraštą. Šitam tikslui atsiekti Draugija nusistatė:

a) Steigti ir laikyti įvairias taip bendrojo, taip ir specialio lavinimosi mokyklas, kursus, knygynus ir kitokias kultūrinimo įstaigas;

b) Kurti ir vartyti pramonę ir prekybos įstaigų.

Draugijos nariai esti tikrieji, garbės nariai ir pajininkai. Tikrieji nariai, kurių metinė nario mokesnis 50 auksų, turi teisę tartis ir spresti švietimo reikaluose. Nariai pajininkai yra dalyviai pajais, kurių kiekvieno dydis 200 auksinių. Švietimo klausimuose sprendančio balso jie neturi. Kas pajų įneša viršiau 10,000 auksinių, skaitomas stambiuoju pajininku ir naudojasi visomis teisėmis:

1) Kas pajais viršiau 10,000 auksinių uždirbtą, išskyrus kas atidedama Atsargos ir švietimo kapitalui, nepriguli Visuotinio susirinkimo grynų pelno paskirstymui, bet palieka pajininko nuozūrai;

2) Stambieji pajininkai renka iš savo tarpo 3 narius, kurie sprendžiančiu balsu ineina į Visuot. susirinkimo rinktąją Valdybą.

Visi nariai turi, nežiurint į pajų skaičių, vieną balsą. Iš grynų pelno skiriama nemažiau 10 nuoš. Atsargos kapitalui ir nemažiau 5 nuoš. švietimo kapitalui.

Dr-jos "Kultura" nusistatymas yra išplėsti savo veikimą po visą žemaitiją, išnaudoti gamtos, kaip antai vandens ir k. jėgas, gaminti elektrą ir tą sunaudoti šviesai ir įvairioms dirbtuvėms.

Darbas pradėti ir tęsti buvo sunku, kadangi labai sunku sutelkti kapitalas. Bet nežūrint į visas sunkenybes darbas buvo varomas ir yra gan gerai nuvartytas ir priešakį. Pirmuosius veikimo metus užpildė statybos darbai: yra padaryta tvanka ant Minijos prieupio Babrungo, o antroji pradėta ant pačios Minijos; pastatyta jau elektros stoties namai prie pirmosios tvankos ir laukiama užsakytoios mašinos kad pradėjus darbą. Jau apskaitavimas statybos darbų parodė grynų pelno viršiau 170,000 auksinių.

Kadangi darbo laukas platus ir kapitalas reikia didelis, todėl kreipiamosi į savo brolius Amerikiečius žemaitius ir Lie-

tuvius kad jie eitų mums pagal-

bon. Reikalinga mums viskas: reikia kapitalas, reikia pramonę, reikia prityrusių specialistų-Lietuvių. Nenorime užleisti dirvą svetimtaučiams, kurie į mus atėję mūsų gamtos ir žmonių jėgomis naudotųsi ir pelningi kapitalai plauktų į jų kišenių.

Broliai Amerikiečiai-Lietuviai šitas kraštas tai mūsų ir jūsų gimtinė: čia praleidome visi savo kuklystės dienas, čia rėša mus bendros kalbos ir kraujo ryšys. Išėjote į svetimą šalį, kadangi likimas prie to vertė. Bet vistic: jūsų mintijimas, jūsų svajonės siekia atgal Lietuvon, Tėvynėn. Todel kreipkite savo domę į mūsų darbą. Jei patįs negalite grįžti, tada duokite savo kapitalus kad tie veikty mūsų ir jūsų vaikų ateities gerovei, kad galėtumėte pakelti tą mūsų visų mylimą šalį, kad nebesakytų svetimtaučiai jog Lietuvį kraštas — nuskurėlių, apsilėdėlių šalis, bet kad po kiek metų galėtume parodyti ir kitiems jog galime lygintis su visais ar tai Angliais, ar Amerikiečiais, ar Vokiečiais, ar kitais. Nauda bus dvejopa:

1) Pakils jūsų gimtoji šalis; 2) Jūsų indėtieji pinigai gėrus atneš nuosimčius, kadangi ypač elektra Lietuvoje turi didelę ateitį.

Todel neužtrūkdamie eikite mums, savo broliams, talkon. Tikime daug iš jūsų. Mes vieni to milžiniško darbo nepajėgiame, kadangi baisyti karę per daug mus privargino. Kentėjome Rusų laikus, vargino mus Vokiečių okupacija, taip kad nebe daug apat gyvybės mums beliko. Jei jūs mums nepadėsite, veltui mums visas pasiliosavimas iš po svetimųjų jungo: skurdas kankins mus dar ilgas metus.

Juk nedaug jums tereikty padėdant mums. Turint kelias dešimtis tukstančių dolarių jau didi mums būtų paspartis, kadangi didis tarp dolario ir aukso skirtumas; juk indėti 4 ar 5 dolariai reikiąs mūsų pinigais jau vienas pajus. O tiek kiekvienas gali dėti. Todel negaistite, bet padėkite veikti.

"Laikas — pinigai". Šitą o balsį gan gerai žinote įvertinti. Siųskite kiek kas tik gali; juk ne aukų mes reikalaujame, o tik pasparties ir šitie pinigai duos gerus jums pelnus.

Paduokim per vandenyną ranką vienas antram ir stovėkime, remdami vienas kitą, tvirtai; nesa kas jūsų — tai ir mūsų, kas mūsų — tai ir jūsų.

Žemaitių Kultūrinimo Dr-jos "Kultura" Valdyba.

P. S. Kas nori gauti platesnių žinių prašome kreiptis į Dr-jos "Kultura" Valdybą, Plungę.

DABAR LAIKAS PIRKTI
MES TURIME NAMŲ TINKAMŲ JUSŲ GYVENIMUI. PARDUODAM SU MAŽU ĮMOKĖJIMU IR ANT LENGVŲ ISLYGŲ.
Ateikit ir Paprašykite Parodyti Jums ką mes Turime.
S. N. K. REALTY CO.
6106 St. Clair Ave.
Tel. Princeton 948-R

Ar Jus Kankina Ploiskamos? **NAUDOKITE Ruffles**
Ar Jums Galvos Odos Nieštis? **NAUDOKITE Ruffles**
Ar Jūsų Plaukai Slenkta? **NAUDOKITE Ruffles**
Ar Jūs Norite Apsaugoti Jūsų? **NAUDOKITE Ruffles**
Užlaikymui savo plaukų grožis ir tankis **NAUDOKITE Ruffles**
Užlaikymui galvos odos sveiką ir tvirtą **NAUDOKITE Ruffles**

Ruffles galima gauti visose aptiekose po 65c. bonk, arba tiesiog iš išdirbų per pastą už 75c. bonk.
F. AD. RICHTER & CO.
3rd Ave. & 35th St. Brooklyn, N. Y.

jie yra vergai vakarykščių en-gėjų kurie jų kilnią dvasią ir laisvės nuovoką amžinai sugadino.

Visų kurie jaučias Laisvos ir Nepriklausomos Lietuvos sunęs ir dukteris, yra šventa prieder-

mė tuojau be jokio atidėlioimo pirkti Lietuvos Laisvės Paskolos bonų ir tuomi paremti savo brolius Tėvynėje — atgauti Lietuvos SOSTINĘ Vilnių ir kitas Lenkų užimtas Lietuvos teritorijas.

LIETUVI! JAU ATĖJO VALANDA

JAU atėjo laikas apsisaugoti nuo nesąžiningų agentėlių ar tai važiuojant į Lietuvą, ar tai siunčiant pinigus. Su skaudžia širdžia matydami kaip daug Lietuvių lieka nuskriausti, plačiai žinomas pilietis VLADAS KAIRYS atidarė didžiausią ir vienintelę SO. BROOKLYNE Laivakorių ir pinigų siuntimo Agentūrą po vardu UNITED STEAMSHIP AGENCY. Todel, Brangūs Tėvynainiai, vardan Jūsų gerovės ir vardan suėdijimo sunkiai uždirbtų centų, pirkti laivakortes į Lietuvą ar iš Lietuvos arba siųskit pinigus tikrai per šią savo vienatę UNITED STEAMSHIP AGENCY, o sužinosit tą ko dar niekad nežinojot, tai yra jog jo yra geriausia ir pigiausia Agentūra. Jei gyvenat arti tai užleikit, jei toli tai rašykite, o apturėsit brolišką patarnavimą. Kokio niekur negalėtumet gauti. Mano obalsis: Sąžiningumas, Pigumas ir Greitumas.

Visais reikalais rašykite:

UNITED STEAMSHIP AGENCY
534—3rd Avenue, Dept. 11
BROOKLYN, N. Y.
VLADAS KAIRYS, Savininkas.

SIŪSKIT LIETUVON DAIKTUS

Mes pristatome Lietuvos daiktus (drabužius ir kitokius) su pilna garantija. Musų atstovai Lietuvoje persiunčia į vietas. Daiktai, siunčiami per mus yra po apdrauda Amerikos Insurance Kompanijų iki pat Lietuvos rubežių.

Informacijų ir Sąlygų klauskite per Laiškus. Rašykite Lietuviškai. Adresas:

VAN CLEEF EXPRESS & FORWARDING COMPANY
303 West 30th Street New York City

Prospect 2420 Central 1766
THE F. W. ZIMMERMAN CO.
Generališki perkraustytojai, vinduotojai ir statytojai bankinių šėpų ir mašinerijų. Rakandus pakuojam, išleidžiam ir sukraunam.
3400 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio.

NEPIRKIT BURBULŲ

Valdžios raportu, pereitais metais žmonės investino \$750,000,000 (septynis šimtus penkiasdešimt milijonų dolarių) ir bevečius, suktus arba abejotinus šėrus. Daug tų pinigų paėjo iš sunkiai dirbančių žmonių, kurie dabar apverčia savo neapsižiurėjimą. Dėk pinigų į šėrus ar bondsus tik atsakančių įstaigų.

Kaip tai galima padaryti? Saugiausia ir patogiausia investinti savo pinigus tik į The Lithuanian Mortgage Co., kuri veikia jau nuo 1919 metų ir moka šėrininkams po 12% metuose, išmokėdama pusmečiais. Šėrai (stock) parduoda po \$100, ant sykio užsimokant.

Invesdink \$100 arba daugiau į
THE LITHUANIAN MORTGAGE CO.
2006 St. Clair Avenue Cleveland, O.
Informacijų klausk pas P. Mulioį, A. B. Bartaševičių arba kitus kompanijos narius.

Greičiausia Nuperkame ir Pilnai Užmokame

MES reikalaujame keliolikos Namų vienos ar dviejų šeimynų, tarpe St. Clair, Euclid, East 26-tos ir 105-tos gatvių, už kuriuos mokėsime pilnai (Cash). Mes nesame perkupčiai (agentai), bet tiesiog pirkėjai, todėl jus turėdami pardavimui Namus duokit mums žinią laišku, telefonu arba ypatingai, del apskaitavimo, o mes trumpu laiku duosime atsakymą.

THE REPRESENTATIVE REALTY CO.

ANTROS GRINDIS HANNA BUILDING

Euclid Avenue prie East 14th Street

Abu Telefonai

Skyriai yra šiose Vietose:

A. B. BARTOSZEWICZ

Telefonai: Rosedale 1157 Princeton 2727

PETRAS MULIOLIS

Telefonai: Prospect 953 Central 6488

7907 Superior Avenue

2006 St. Clair Avenue

jokio atidėlioje
s Laisvės Pasko-
mi paremti savo
je — atgauti Lie-
tę Vilnių ir ki-
mtas Lietuvos te-
L. P.

ATEJO
LANDA

rentėlių ar tai
Su skaudžia
skriausti, pla-
didžiausią ir
nigų siuntimo
ENCY. Todel,
rardan suėdi-
Lietuvą ar iš
vo vientausio
k dar ne-
giausia Agen-
šykis, o apū-
tūmet gauti
mas.

AGENCY
Dept. 11
Y.

VON

(drabu-
Musų
vietas.
po ap-
mpninių

er Laiš-
resas:
&
NY
York City

Central 1766
AN CO.
jai ir staty-
akandus pa-
nam.
eland, Ohio.

metais žmo-
eptynis šim-
oliarį) i be-
s šėrus.
ai dirbančių
cia savo ne-
us tik atsa-

restinti savo
n Mortgage
metų ir mo-
ose, išmokė-
100, ant sy-

006
ur Avenue
land, O.
B. Bartše-
rius.

t.
i,
u

Skubėkit Gauti Dovanas

PASKIRTA DOVANOMS DALIS KNYGU JAU BAI-
GIASI — VARGU KADA KITA TOKIA PROGA BUS!

TRUMPAS laikas atgal paskirta daugybė knygų "Dirvos" skaitytojams
dovanoms taip greitai baigiasi kad neužlo turėsime paliauti jas da-
vę, todėl kurie lukuriuojate iki jūsų prenumerata visai baigsis pasisku-
binkit, nes DYKAI gauti viena tokių knygų niekur negalima. Pasirinkit
vieną apacioje pažymėtų knygų ir siųskite pinigus už laikraštį.

Attilos Siaubimas Lietuvių Kraštais \$1.50
Kas Slepiasi už Žmonių Pasakų \$1.25

Abi knygos duodama drutuose apdimo aparatuose, taipgi abi yra paveik-
sluotos. Jeigu jau kurie jas turite padovanokit kitiems.

DOVANOS duodamos tik tai užsimokantiems pilnai savo prenumeratą
už visus metus (už pusmetį mokant nieko nerodoma), taip pat užra-
šant "DIRVĄ" i Lietuvą arba savo draugams čia. Kurie užsirašo per
musų Agentus gaus knygą tiesiog iš Administracijos (nereikalaukit iš
Agento, nes jie neturi knygų). Tik lai Agentas pažymi kokią knygą už-
sirašantis iš tų dviejų nori.

"DIRVOS" kaina metams: Amerikoje \$2.50 Lietuvoje \$3.50

Dar sykį primename: NELAIKUT, siųskit prenumeratas tuoj, nes pra-
leisite progą kokia niekada gal daugiau jums neateis.

Pinigus už prenumeratas siųskite money orderiais arba registruotuose
laiškuose, pažymėdami savo geros adresus. Dovanas gaus ir seni ir nau-
ji skaitytojai — tame lai nebuna abejonės. Visada adresuokite šitaip:

"DIRVA" 7907 Superior Ave. Cleveland, O.

ŽINIOS IS LIETUVOS

JONISKIS, Šaulių apskr.

Liepos 10 d. didelis mitingas
po kalbų Steig. Seimo nario Zy-
gelio ir mokytojo Kučo priėmė
protesto rezoliuciją prieš Tautų
Sąjungos dedamas pastangas
sujungti Lietuvą su šlektine ir
militarine Lenkija. Mitingas
pritarė atmetimui Hymanso pa-
siūlymų ir nesitarimui su Len-
kais kol jie neįvykdys Suval-
kų sutarties. Tame pat mitin-
ge buvo išreikštas protestas
prieš kunigų pastangas naudoti
bažnyčią politikai. Tokią re-
zoliuciją išreikšti žmonės pa-
skatino apsilankę per Jonines
misijonieriai. Jie ypatingai puo-
lė ir keikė L. Valst. Sąjungą ir
Profesinę Mokytojų Sąjungą.
Šis mitingas savo protesto re-
zoliucijoj pažymėjo kad bažny-
čia turi pasilikti po senovės Die-
vo ir maldos namais, o ne įran-
kiu partijos agitacijai vesti.
("Liet. Uk.")

VILKAI

Panevėžio srityje pasirodė
daug vilkų. Jie kas kart doro-
si plėšresni. Neseniai žaliuojų
griovį vilkai sudraskė mergai-
tę.

IS VILNIAUS

Labai gvyai veikia Lenkų or-
ganizacija "Harcerzy", kurios
tikslas dvasios ir kuno jėgų kul-
turinimas. O dabar ji virto be-
veik karės organizacija.

Lenkų delegacija važiuoja į
Varsavą, kuri įrodinėjanti Lenkų
partijos ir spaudai kad vi-
si Vilniaus gyventojai nori pri-
klausyti Lenkijai.

Vėl uždėjo Lietuvų laikra-
stui Lenkų kalba "Dzwon Lit-
wy" pabaudos. Kad išgelbėjus
redaktorių Juozą Uogintą nuo
kalėjimo reikėjo sumokėti i ži-
dą 50,000 Lenkų markių.

Vilniaus srityj ruošinama ru-
deniui 1885-94 m. gimusių mo-
bilizacija.

Vilniuje del nuolatinio neda-
valgymo dažnai pasitaiko susir-
gusių šiltinėmis (vidurių, dėmė-
toji, grįžtamoji), dezidenterija
nauplėmis, koralis ir kitomis di-
delėmis ligomis. Vilniuje viso
buvo 150 tų ligų pasirodymo at-

Skaitykit ir Platinkit
Tevynės Gynėjų Laikr.
"TRIMITĄ"

"Trimitas" kas savaitę lankydams
savo skaitytojus, parnėjęs įvairi
naujiųjų apie politikos ir karės
padėtį, pasakos apie musų karžygių
karūmenės, šaulių, partizanų žygius
fronte, apie musų priešų nedorus dar-
bus ir klaidas.

"Trimitas" eina 34 pusl. knygėlėmis,
papuoštas gražiu viršeliu, žada pra-
dėti eiti paveiksluotas.
"Trimitas" deda gražių eilių ir karės
dainų, apysakų, atsitikimų ir felje-
tonų iš kovų lauko ir pačių kovotojų
gyvenimo.

Adresas: "Trimito" Red. ir Admin.
Kaunas, Laisvės Aleja, 26, Lithuania.

sitikimų, švenčių apskr. 93,
Ašmenos apskr. 86.

SUOMIJOS (FINIJOS)
KONSULAS LIETUVAI

Suomių valdžia rengiasi įkur-
ti Kaune konsulatą. Konsulu
numatomas Aarnis, kuris del to
neseniai apsilankė Kaune.

EŽERENIEČIAI BRUZDA

Ežerėnų miesto Taryba nuta-
rė miesto gyventojus apdėti
mokesniu miesto gaisrininkų
kuopos naudai. Sektinas Ežerė-
niečių sumanymas!

SPORTO ŠVENTĖ

Kaune birž. 30 ir 31 d. Vytau-
to Kalne įvyko lengvosios atlet-
ikos rungtynės. Jas organiza-
vo L. F. L. Sąjunga. Rungty-
nės sutraukė žmonių minias ir
padarė žiūrėtojams jaukaus įs-
puokio.

("Karys")

PABALTURIO SĄJUNGOS
REIKALU

Liepos 21 d. Estijos sostinėj
Taline įvyko Estų, Latvių ir
Lietuvių finansų ir pramonės
ministerių konferencija. Buvo
svarstoma maitų reikalų suvie-
nodinimo klausimai ir apie tu
valstybių susisiekimo patobuli-
nimą ir palengvinimą.

Latviai ir Estai nutarė pa-
naikinti maitų sieną; Lietuva
sutiko tik dalinai ir kai kurioms
prekėms.

Nutarta sušaukti miškų ir li-
nų pramonės konferenciją. Tuo
konferencija baigės.

PUČIA MULO BURBULA

Lenkų valdžia esą pasiuntusi
santarvės valstybėms tam tik-
rą raštą del musų Seime liepos
6 d. pilnutis nesusipratimo. To-
kia pat notą esą pasiuntusi ir
Tautų Sąjungai ir Hymansui.

Lenkų valdžia iš to menko
įvykio daro sau politinį šmuge-
lį: ji stengias įrodyti pasaulio
galionams kokia nedora yra
Lietuvių tauta, kaip ji skriau-
džia vargšus Lenkus ir kt. Tuo
Lenkai stengias pateisinti savo
grobuoniškų darbus.

APSAUGAI NUO CHOLEROS

Kaip jau buvo rašyta, Rusi-
joj emė siausti cholera, apim-
nada daug tukstančių gyvybių.
Kadangi tai yra labai užkre-
čiama ir baisi liga, yra pavo-
jaus (Pabalturio valstybėms, i
kurias dabar grįžta tremtiniai
iš Rusijos.

Latvių valdžia drauge su Am.
Raud. Kryžiumi kvietė i Rygą
Lietuvos ir Estijos krašto ap-
saugos ir vidaus reikalų minis-
terijų atstovus pasitarti apie ap-
sisaugojimą nuo choleros. Nuo
Lietuvos buvo atstovai genero-
las daktaras Nagevičius ir Dr.
Bagdonas.

Konferencija svarstė klau-
sus apie priemones kokių rei-

kia imtis apsisaugoti nuo lim-
pamų ligų platinimosi iš Rusi-
jos. Nutarta steigti bendrą biu-
rą kurs rupintųsi tuo reikalu.
Nutarta Dvinske įsteigti bend-
rą karantiną ir steigti karanti-
nus kitur, Rusų pasieniuose;
pakviesti kitas Europos valsty-
bes padėti organizuoti karanti-
nus ties Rusijos sienu, nes tie
karantinai labai yra svarbūs ne
tik mums, bet ir visai Europai.

LENKŲ RUPESTINGUMAS

Po Tautų Sąjungos pasiūly-
mo pasklido gandai kad želgow-
skiai reikia aplieisti Vilnių. Vie-
tiniai Lenkų endekai labai su-
bruzdo. Jie tuojau emė organi-
zuoti "Bojnice Powstancze" ku-
rios jau turėtų kovoti prieš Lie-
tuvius, jeigu jie pultų Vilnių.
Liepos 14 ir 15 d. Ščiucine
(Lydos apskr.) darė bandymų
mobilizaciją i tas "bainicas".
Tikėjosi kad mobilizacija pa-
vyks, nes ten gana daug sulen-
kėjusių. Paskirtą dieną susi-
rinko daug vyrų, bet jie griež-
tai atsisakė stoti Lenkų kariu-
menėn. Tuo pačiu laiku buvo
daromas mobilizacijos bandymas
ir Astrinoy. Žmonij susirinko
irgi gan daug, bet emimo komi-
sijų nieko neveikė.

Po šių nepavykusių bandymų
Gardino starosta išleido vals-
čiams įsakymą kad iki liepos 23
d. būtų sustatyti sąrašai apie
mažazemius, bežemius, kiek ku-
riam reikalinga maisto produk-
tų, gyvulių ir kt. Lenkų agita-
toriai žmonėms aiškina kad iš
Poznaniaus jau eina veršiukai,
kurie busią parduodami ukinin-
kams labai pigiai, tik po 27,000
markių. Bet žmonės ir tų pa-
žadėjimų tik juokias. Mitin-
guose girdėt tik užimas, švilpi-
mas; kai kur kyla net riaušių.

Gardine valdininkams kelin-
tas mėnuo neišmokama algų;
sako, nesą pinigų.

ORO PACTAS

Jau visos Lietuvos pašto is-
taigose pradėjo priminėti oro
pašto korespondenciją i visus
pasaulio kraštus, išskiriant Len-
kiją. Oro pačiu koresponden-
cija vežama orlaiviais tiesiog iš
Lietuvos arba iš Lietuvos i Vo-
kietiją, o iš ten i kitas šalis.
Korespondencija siunčiamoji i
tas šalis kur orlaiviai nelekia,
kaip, pav. Amerika, Afrika, Au-
stralija, vežama orlaiviais iki
laivų kurie plaukia i tas šalis.
Tuo budu laiškai i Amerika nu-
eina keturiomis dienomis anks-
čiau kaip paprastu pačiu. Pra-
dėta derėtis su Amerikos vals-
tybėmis kad ten paimita iš laivų
korespondencija būtų irgi išve-
žijama orlaiviais. Tuomet lai-
kai Amerika pasiektų beveik du
kartu greičiau negu dabar. Oro
pačiu vežama tik tokia kores-
pondencija (laiškai, laikraščiai)
kuri yra apmokėta tam tikrais
oro pašto ženklais (markėmis).
("Trimitas")

Ne bolševikų riksmai, bet mu-
sų bonai privės Lietuvą prie
tvarkos ir gerbuviu.

Zvėriški Lenkų Darbe-
liai Musų Kaimuose

"Elta" liepos 30 d. iš Kauno
praneša štai ką: "Lenkų žan-
dai, stovį Palelių dvare, i pie-
tų rytus nuo Punsko, neutralėj
zonoj, atvyko apie 1 val. po pie-
tų su dviem kulkosvaizdžiais ir
sustoję ties giraitė, prieinancia
prie Svenciškių ir Trumpališkių
kaimų, atidarė kulkosvaizdžių
ugnį i kaimus. Žmonės dirbo
laukuose ir buvo užklupti visai
netikėtai. Nuo kulų jie slaps-
tėsi duobėse. Gyvuliai, nemoka
pasislėpti, nukentėjo; buvo už-
mušta dvi karvės, keletas kiau-
lių, avių, ančių. Pašaudę gana
ilgai iš kulkosvaizdžių, žandari
įsiveržė i Svenciškių ir Vaiciu-
liškių kaimus, pačiame neutra-
lės zonos viduj, ir i Trumpališ-
kių kaimą, neutralėj zonoj mu-
sų pusėj. Betiksliai šaudydami
i namus, keikdamiesi ir grasin-
dami padarysį gyventojams
taip kad jiems nereikėtų Lietu-
vos valdžios, žandari puolėsi
pirmaisiai prie kaimų seniūnų
reikalaudami kad jie tuojau su-
mokėtų kaimo mokesnius už tre-
jus metus. Gavę atsakymą jog
gyventojai laiką save Lietuvos
piliečiais ir mokesnius moką
Lietuvos valdžiai, Lenkų žan-
dai seniūnus emė mušti, o pas-
kui puolėsi prie jų arklių. Vai-
ciuliškių sodžiaus pil. Adomui
Maksimavičiui iškinė du arklius
iš vežimo su rugiais ir nusive-
dė su visu pakinkymu. Trum-
pališkių kaimo Vinco Krakaus-
ko išsivedė tris arklius, Trum-
pališkių kaimo Staskevičiaus
vieną arklį. Po to emė įeškoti
neva šaulių. Beieškodami už-
siopulė ant Onos Zemaitienės,
Svenciškių kaimo našlės, turin-
čios tik dvi dukteris, dirbusios
kluone, reikalaudami parodyti
kur jos sunus. Moteriškė atsa-
kė Lenkiškai nesuprantanti ir
nežinanti ko jiems reikia. Tuo-
met vienas žandamas, rėkdamas
"Muv, cholera, po Polsku" (kal-
bėk, cholera, Lenkiškai), daužė
šautuvo drutgalį jai per galvą
ir parbloškė ją. Kiti emė spar-
dyti kojom, rėkdami: "Trzeba
cholera zabić" (reikia cholera
užmušti). Palikę moteriškę plu-
stančią kraujuose, Lenkai įsi-
veržė svirnan, kur sumušė jos
dukterį ir išvogė visus drabu-
žius ir įmaistą.

Taip pat smarkiai sumušė
Trumpališkių kaimo Oną Dzido-
likienę — moteriškę neščią,
esantią paskutiniame nešiojimo
perioode — jai šautuvu permu-
šė galvą iki smegenų. Kitų mu-
šimų ir plėšimų nėra ko nei ro-
kuoti. Nurodyti pavyzdžiai at-
vaizdina jų iniršimą ir barbari-
šumą.

Žmonės sumušti, išgąsdinti,
apiplėšti, pasilikę be arklių,
kuomet reikia javai vežti, vel-
ti šaukiasi užtarimo. Jau ne
pirmą kartą jie kenčia."

Tinkamiausias musų atsaky-
mas i tų barbarų šunys bus
— remti Lietuvos Valdžią ir
pirtki Lietuvos Laisvės Pasko-
los bonus.

L. P.

Brangus bolševikui bolševiz-
mas. Bet Lietuvos laisvė bran-
gesnė MUMS. Pirkime bonus.

Kas geriau: bolševizmas be
duonos, ar bonas su duona?

Ne visa kas svetima yra gera;
Ne visa kas sava yra bloga:
Bolševizmas yra svetimas
padaras;
Bonas — grynai Lietuviškas.

Mįslė: Kas daugiau vertas:
Wilsono 14 punktų, ar vienas
Lietuviškas bonas?

Kaip velnias kryžiaus — taip
bolševikas bijo bono.

Lietuvą reikia mylėti ne ger-
kle, bet širdimi. Pirkime bonus.

Keno juoda siela, to judi
darbai;
Kas tamsybę pamėgo lai joje
tuno;

Mes stokime už šviesą ir laisvę,
Pirkime bonus.

Klausimas: Kas tai yra Lie-
tuvės bolševikas?

Atsakymas: Neapmokamas Len-
kų bernas, už juos atliekš bonų
pardavimo trukdymą. Kvai-
lelis, nors susiprastų iš želgow-
skio algos pareikalauti.

Kur bonas — ten ir Lietu-
vos meilė.

LIETUVOS PAGALBA
RUSIJAI

Lietuvos Raudonasis Kryžius
paskyrė šimtą tukstančių auk-
sinių, kuriuos tuojau maistų ba-
dajantiems Rusams. Iki šiol
Lietuvos Raudonasis Kryžius y-
ra pasiųstęs i Rusiją produktų,
vaistų ir kt. 367,938 auks. su-
moj. Bet pirmiau siųstoji pa-
galba buvo skiriama išimtinai
musų tremtiniam.

ŽYDŲ LAIKR. REDAKTORIUS
PATRAUKTAS TEISMAN

Žydų Reik. Ministerija Kau-
ne prisunčia sekantį: Vilniaus
žydų laikraščio "Unser Tog"
redaktorius Z. Reizinas tapo pa-
šauktas Vidaus reikalų departa-
mentan sąryšyje su apskaita,
jog paskelbta laikraštį "Un-
ser Tog" apie Sužanų žudynės

Kaip bolševikėlis negali apsi-
eiti be Rusiško pavardžio taip
Lietuvius — be Lietuviško ram-
sčio — bono.

Central 1690 Main 2063
JOHN L. MIHELICH
ir
JONAS BALUKONIS
ADVOKATAI
Praktikuoja visuose Teismuose.
902-4 Engineers Bldg.
Branch Ofisas
6127 St. Clair Avenue
CLEVELAND, O.
atdaras ir vakarais.

Prospect 202.
Dr. T. A. Hanlen
DANTISTAS
Ofiso valandos: Nuo 8 ryto
iki 7 valandų vakaro
1395 E. 9 Street
Cleveland, Ohio.

procesa. Reizinas atsisakė duo-
ti paaikškinimų Lenkų ir Rusų
kalbomis ir pareikalavo vertėjo
kad duoti juos žydų kalba. Tuo-
met jam buvo pasiulyta duoti

LOUIS EISENBERG
Turi Geležinių Daiktų, Pečių,
Kvarbų, Varnišių, Ciuuoja,
Lieja ir Stogams dangalų
1169 East 79th St. N. E.
Princeton 1337-K

paaikškinimus raštu ir jis parašė
juos žydų kalba.

DR. ADOMAS SZCZYTKOWSKI
Gydytojas ir Chirurgas
982 E. 79 St., Cleveland, O.
— Telefonai —
Rosedale 5758, Princeton 431
Valandos: tik vakarais nuo 7
iki 9 val.
Nedėldieniais nuo 3 iki 4 val

\$500 iki \$4000

- 2 Seimynų namas, 11 kambarių, su maudynėmis, elektros
šviesa, garadžius. Ant Lawnview ave. ir E. 66 gat.
Puiki aplinkė.
- 2 Seimynų namas, 9 kambarių, su maudyne, elektros švie-
sa. Ant Aberdeen ave., tarpe E. 74 ir 79 gatvių, ra-
mioj aplinkė.
- 2 Seimynų namas, 10 kambarių, su maudynėmis, elektros
šviesa, šildymo pečiu (furnace), skalbynės, dubal-
tavas porčius, skalinių (slate) stogas. Lotas 38x107.
Labai puikus namas, ant E. 74 gatvės, arti Superior.
- 2 Seimynų namas, 8 kambariai, maudynė, elektros švie-
sa, garadžius del dviejų automobilių. Ant E. 49 gat.
arti Superior ave.
- 3 Seimynų namas, 17 kambarių, maudynės, furnasas, ska-
liu (slate) stogas. Ant Cornello ave. ir E. 74 st.
- 3 Seimynų namas, 11 kambarių, maudynės, elektros švie-
sa, furnasas. Ant E. 47 gatvės, tarpe St. Clair ir
Superior.
- 4 Seimynų namas, 20 kambarių, maudynės, elektros švie-
sa, iš abiejų galų dubeltavas porčius. Lotas 38x107.
Invažiavimas ir vieta del garadžiaus. Ant E. 74 gat.
Tarpe Cornelia ir Aberdeen, netoli Superior ir E. 79
gatvekarių.

Visi minėti namai parsiduoda su įmokėjimu nuo \$500
iki \$4,000 ar daugiau. Taipgi yra primami kaip įmokė-
jimas lotai ar mortgageai. Likusieji ant lengvų išlygų
kaip randomis. Visi šie namai yra patogioj aplinkėj del
Lietuvių — arti naujos Lietuvos bažnyčios ir puikios Lie-
tuviškos moksloinės, arti gatvekarių ir parankių darbi-
ninkams dirbtuvių ir kitų Lietuviškų įstaigų ir sueigų vietų.

Pasiskubinkite kolei yra iš ko pasirinkti, nes tuojau
atsidarys Lietuviška mokykla naujame name, taip pat ir
nauja bažnyčia bus tuoj užbaigta.

Platesniam susižinojimui kreipkitės pas:

P. MULIOLIS 2006 St. Clair Ave.
Gyvenimo vieta: 6712 Edna Ave.

Naturalio Gazo Pristatymas

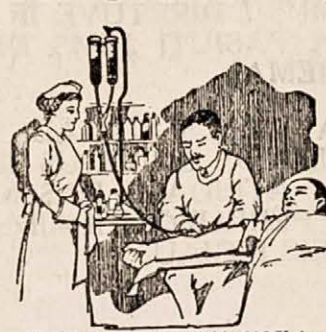
MES ŽINOME JOG tai yra musų pareiga aprupinti
jūs natūraliu gazu kuodidžiausiai galimu ištekliau ir
su tinkamiausiu galimu jo pristatymu jums i namus, ko-
lei jo dar yra.

VISOKIS NAUDINGAS BUDAS patarnavimui koki gal-
lime mes jums pristatyti arba jūs galite iš musų prašyti
geriausią pasekmių išgavimo darbo iš musų parduoda-
mae jums produkte yra taipgi iš musų kiekvieno gazo
naudotojo tikima.

TOKIA atsakomybė, taipgi, visados buvo ir yra musų
prisiimama kadangi tai yra musų pareiga ir musų biznis
parduoti tiek gazo kiek tik mes išgalime, taip prieinamai
kaip galime, tokiai daugumai žmonių kaip mes galime,
ir tiek kiekvienam pagelbėti kiek musų išgalės mums ta-
me pavelija.

THE EAST OHIO GAS CO.

X - SPINDULIŲ EGZAMINAVIMAS \$1.00

Tikriausias Išgydymas Vyrų ir Moterų

Nervuotas ir silpnas? Ar buni pergasdinamas? Ar manai kad nie-
kas negali tau pagelbėti? Jei taip manai nenustok vilties bet ateik
pas mane ir pasikalbėk. Mano X-Spindulių egzaminavimas kainuo-
ja tik \$1.00. Jeigu egzaminavimas parodys kad tavo liga neįgydy-
ma aš ta atviraipasaakysiu. Aš neimu ligų kurios negalima išgydy-
ti. Ar gali tikėtis daugiau negu to?

Kraujo Celėms Leidžiama Serum

Stebėtinai teisingas ir visiškai atgrąžinimas jaunystės atsiekiama su
paaduginimu kraujo celių milijonais. Jūs žinot ir aš žinau ką jūs
matot tik tam gali tikėti (nėra jokių paslapčių prie šio proceso)
ir matysit visus techniskumus mokimus gydytojams. Ar nemanai
kad tavo kraujo celės yra tavo tauptymo bankas gatavas patarnau-
ti visiems silpniems organams maitinant nerv centrus. (Visi pacien-
ta reikia gydyti laboratorijoje.) Vienas serum pertikrins ir užganė-
dins kiekvieną.

Teisingam ir Gabiam Išgydymui Kreipkitės prie Manęs

Aš pasekmingai gydau visas užsisenėjusias nrvų, kraujo, odos ir stremkaujų žiedo ligas Vyrų ir Mo-
terų: Aš taipgi gydau Asthmą, Pellagra, Bronchitą, Išsivertimus, Skilvio Negerumus, Aukšakmenį, Kepe-
nu ir Inkstų Ligas, Rupturą, Ištinusias Gyslas, Raudonas Gyslas, Fistulą, Vyriškus ir Moteriškus Silpnumus,
Mėslazarnės pagedimus, ir kt. Savo praktikoje vartoju visus paskiausias Serums, Chaperius, Antitoksikus,
Bakterinus, Importuotas Geriausias Speciales Gydules (606) Valvaran ir (914) Neosalvaran ir veliausias
ir geriausias prietaisus greitai ir atsakandiam pagydyti svarbių ligų.

Mano kainos yra pigiausios Clevelande. Visus Dalykus užlaikau Slaptibėje

DR. BAILEY "Specialistas" 5511 Euclid Avenue
Prie E. 55 St. Butas 222. Antros lubos
OFISO VALANDOS: NUO 10 RYTE IKI 7 VAKARE. NEDELDIENIAIS NUO 10 RYTE IKI 1.

Kas Girdēt Clevelande-Apielinkėse

Telefonai Princeton 2727 Randolph 1157

ATVAŽIUOJA LIETUVOS ATSTOVAS V. CARNECKIS

Kviečiama Draugijų Atstovai.

Sekantį mėnesį, rugsėjo 6 d., Lietuvių salėje, nuo 7:30 val. vakare, atsisbus svarbus susirinkimas vietos paskolos stoties valdybos, kur kviečiama atsilankyti Lietuvos draugijų ir draugijų pirmininkai bei sekretoriai apkalbėjimui pasitikimo atvažiavimo į Clevelandą naujo Lietuvos Atstovo V. Carneckio. Jei kitaip nebus pakeista, Clevelande gerb. V. Carneckis bus rugsėjo 29 d., ketverge. Pasitikimas bus iškilmingas, stotin suvažiuos automobiliais, po to nuvažiuos visi į viešbutį ant pietų, o tą pačią dieną vakare atsisbus prakalbos.

Susirinkimam (utarninke, rugsėjo 6 d.) gali ateiti ir pašaliniai.

Jonas Butėnas serga. Jau antra savaitė kaip serga Jonas Butėnas, žinomas Amerikoje Lietuvos dainininkas. Jis randasi Sv. Jono ligoninėje, tankiai prižiurimas Dr. J. Vitkaus. Senai Butėnui sugrįžus į Clevelandą ir suorganizuojant naują chorą, neteko daug su chorą užsiimti ir prisiejo atsidurti ligonbutyje. Dabar jis eina geryn.

A. B. Bartoševičius nuo nedėlios išvažiuoja ant kelių dienų į Braddocką ir Pittsburghą.

"Komunistams" patariam neįsuntinėti anonimiškų šmeižtų kad nepatektumėt į bėdą. Valdžia griežtai draudžia užvertinti patęta kokiems nekais; už juos kartais joms gali prisieiti skaudžiai atsakyti.

Svarbus susirinkimas. Visiems Lietuvos Apšvietos Dirvos nariams ("Artojo" skaitytojams) šiame pranešama apie atsisbus metinis susirinkimas rugsėjo-sept. 9 d., penktos vakare. "Dirvos" būdine, 7907 Superior ave., nuo 7:30 valandos vakare, kur esate kviečiami dalyvauti ir išsklausti metinio raportą.

Po metų pasekmingo veikimo ir tokių didelių pasekmių ko net nebuvo tikėtasi, Lietuvos Apšvietos Draugija nori pasitarti su visais savo nariais ("Artojo" skaitytojais) apie tolimesnį dar spartesnį subruzdimą visoje Amerikoje apšvietos dirvoje. Bus taipgi renkama nauja centralinė valdyba. Sekretorius.

Clevelando Gelžkelių Stoties Statymo Reikale.

Kiekvienas žmogus Clevelande nori turėti naują Gelžkelių Stotį padavotą miestui, ant Publišk Skvero. Geistina kad Tarpvalstijinė Komercijos Komisija pakeistų savo nuosprendį ir leistų šiam labai svarbiu visuomeniškam pagerinimui eiti pirmyn.

Ne tik miestui reikia atsakancios gelžkelių stoties, bet juk yra tukstančiai žmonių Clevelande dabar neturintį darbo. Pradėjus tokį didelį darbą bile laiku tuojau būtų didele pagalba, nes tas labai reikalingas. Nežiurint kaip greitai darbas galėtų būti pradėtas, neturėtų būti nieko kas jį trukdytų ir atidėliotų ant ilgiau, išskyrus kiek visiškai reikalinga.

Milijonai dolarių bus išdėta pastatymui stoties ir todėl mes pagėdaujame kad darbas būtų pradėtas, ypatingai kuomet budavojimo darbas būtų tokia didele pagalba iširšimui bedarbės klausimo. Nesuprantama kodėl žmonėms pasiryžusiems praleisti tiek pinigų Clevelande tas nepaveltinama. Pasitikime jog tarpvalstijinė komisija atims savo prieštaravimą ir nesiskis į tarpą šio miesto ir pradėjimo darbo statymui gelžkelių stoties ant Publišk Skvero.

VISUOMENEI SVARBU

Visi reikalaukit "VANAGO" No 12, kuriame rasite iš korto (teismo) dokumentus, aiškiai parodančius kur J. S. Vasiliaus-kas padėjo Susivienijimo L. R. K. A. 40,000 dolarių.

O kituose "Vanago" numeruose rasite dar žingeidesnių dalykų.

"Vanago" kaina \$2 metams, \$1 pusei metų, ir 15c. vienas numeris. Reikia užsimokėti iškalno. Gausi "Vanagą" po du kartus į mėnesį: (apg.)

Rašyk: "VANAGAS" R. D. 24, Box 109, So. Akron.

Indomios prakalbos atsisbuna kožna nedėliedį nuo 10 ryte iki 12, Wm. Abel and Sons Co. salėje, 7017 Superior ave., tarpe E. 70 ir 71 gat. Inžanga visiems dykai, kolektyvų jokių nėra. Tinka paklausti vyrams ir moterims, aiškinama įvairūs tikybini dalykai.

Amerikos Piliiečių Lietuvių Organizacijos Reikale.

Šiuo metu atkreipti Clevelandiečių atidą į mūsų naminius reikalus, t. y. į šios šalies politiką. Mes kurie esame šios šalies piliiečiai, ir kurie manome jais patapti, turime kiek daugiau kreipti domos į mūsų tolimesnį čionaitinį gyvenimą. Mes turime tas pačias teises kaip ir kiti šios šalies piliiečiai, už taigi turime tuom ir naudotis. Nesakykime jog mums bus gerai kaip kiti padarys: mes patys turime sykiu dalyvauti, nelaukti suteiktos mums malonės. Visi piliiečiai kaip vienas turime susirūti į galingą didelį burį ir tuomet budami visi vienybėje galėsime ką naudingesnį nuveikti.

Mes jau turime gerą pradžią. Tai Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubas; šis klubas 1920 metais turėjo 263 narius, bet pastarais laikais kiek sumažėjo dėl bedarbės. Prie klubo gali priklausyti kaip pilni piliiečiai taip ir norinti pastoti piliiečiai. Norintiems pastoti piliiečiai klubas daug pagelbi. Pereitais metais klubas privedė 100 narių prie pilietytės, savo lėšomis išgavo jiems piliiečių popierius.

Gaila tik kad nekurie nariai gavę tokiu būdu piliiečių popierius liko klubui nedėkingi, apleidę jį. Taigi visi kurie tik būvotė prirašyti prie Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubu malonės site sugrįžti ir užsimokėti savo duoklę. Taipgi yra prasomi ir nauji ateiti prisirašyti; prie klubo gali priklausyti visi be skirtumo pažiūrų ir tikėjimo; klubo konstitucija griežtai gina nariams persekioti viens kitą religijos reikaluose.

A. L. P. Klubu susirinkimai atsisbuna antrą sėdą kiekvieno mėnesio, 7:30 val. vakare, Lietuvos salėje, 6835 Superior ave. Sekantis susirinkimas atsisbus rugsėjo 14 d. Visi nariai prašomi ateiti ir atsivesti naujų prisirašyti. Bus svarstoma daug apie politikos reikalus ir bus pakelta klausimas kaip susitarti su kokių laikraščių kad galėtume savo veikimus garsinti. Visi kurie manotė gyventi šioje šalyje nepasilikit be pilietytės, nes po laiku visad žmogus turi pats ant savęs pykti už savo neatsargumą. Tapę piliiečiais A. L. P. Klubu nariais nebusite šioje šalyje svetimais. A. L. P. Klubu Korespondentas A. Padegimas.

Miesto majoras ruošia planus paminėjimui 600 metų sukaktuvių nuo mirties garsaus Italo poeto Dantes. (žiur. sekantį numerį "Artojo", rugs. mėn.).

Už šiuos metus miesto gyventojams nuo visokios ypatingos nuosavybės nuo tukstančio dolarių vertės turės mokėti takų po \$24,90; pereitais metais takų reikėjo po \$22,80.

Mokami takai eina valstijai, mokykloms, knygynams ir pačiam miestui. Miestui iš tų takų teks \$3,139,000; mokykloms

\$2,430,000; pavietas gaus \$339,000 mažiau negu reikalauja, o valstija gaus milijoną dolarių daugiau.

Sv. Roko iškilnėse rugsėjo 3 ir 4 d., kurias rengia vietos Italų parapija (Trent ave. ir Fulton rd.) dalyvaus ir Lietuvos kunigas J. Z. Jasinskas, turintis savo parapiją West Side dalyje. Italai visada savo didesnės iškilnės pažymi trūkumus, tai ir ši šventė bus tokia: atidarymas prasidės subotas vakare su šaudymais, grieš benas iki 11:30 vakare. Nedėlioj sumą laikys Kun. Jasinskas. Po pietų bus paradas su Sv. Roko stovykla gatvėse; vakare užsibals leidžiant į orą raketetas su įvairiomis ugnimis.

Kun. J. Z. Jasinskas Clevelande yra antri metai, gyvena 2425 W. 11th st.

Miesto majoras Fitz Gerald tarybos posėdyje smarkioje kalboje smerkė organizuojamą čia ir kitur Ku Klux Klan slaptą organizaciją ir ragino tarybą išnešti uždraudimą šiam miestui tokiai organizacijai veistis, kas ir buvo padaryta. Vietos laikraščiai smerkia organizacijos sumanytojus ir platintojus; jie sakosi jog organizacija bus grynai Amerikoniška, platinas Amerikonišką ir geros pilietybės idėją. Laikraščių nuomone, jei tik tiek, tai organizacija nėra reikalo atlikti savo darbų slapta, naktimis, įdodinti arklius apsimaskavus; visi tie praklinus darbai galima, ir buvo, atlikti viešai. Organizatoriai garsina: turį tukstančius gatavų prisidėti.

Mokyklos prasidės rugsėjo 12 d. Kaip mokyklų perėdinti tikima, ši rudenį visose mokyklose — pradinėse ir aukštesnėse — mokinių bus daugiau negu kitados kada. Pereitais metais mokykloms atsidarant susirašė 113,711 vaikų, iki galui mokslo ši pavasarį skaičius pasididėjo iki 124,675. Kitais metais irgi buvo panašiai: prasidėjus rudenį su mažesniu skaičiumi iki pavasario mokyklos po ketletą desėty daugiau mokinių gavo.

Vien tik vaikai Clevelando mokyklose sudaro populiaciją.

didesnė negu bent kuris didelių skaitomas miestas.

Atvyksta naujas vyskupas. Rugsėjo 4 d., nedėlioj, Clevelando katalikų diecezijos užėmimui atvyksta naujas vyskupas, Joseph Schrems, iš Toledo, O. Jis bus penktas šios diecezijos vyskupas. Dalyvaus 4 arciyvskupai ir 30 vyskupų, šalia daugybės kunigų. Specialis traukis nedėlios ryte išvažiuos į Toledo ir iš tenai, su daugybe kunigų, parves vyskupą į Clevelandą ant E. 105 St. stoties. Iš stoties (pavakaryje, apie 4 val.) per Superior ave. (arba Euclid) visa iškilme vyskupas bus vežamas į miestą ir į katedrą ant E. 9th St. ir Superior Ave. Ketverge, rugs. 8 d., katedroj bus iškilmingas vyskupo įvesdinimas šion diecezijon.

Sitokiam ore reikia saugotis šalčio. Nors nėra pavojaus, bet sako gali būti vėl influencijos pasiskartojimas.

PARDAVIMAI

2 Seimynų namas, 5 kambariai apačioje, 6 viršų. Su maudynėmis, elektros šviesa, šildymui namo pečiai sklepe. Randasi netoli naujos Lietuvos bažnyčios, 6805 Edna ave. Savininkas išvažiuoja į savo tėvynę. (36)

GROSERNĖ parsiduoda, geras kamapas, tinkamoje Lietuvių apgyvenotėje vietoje. Kreipkitės 1398 E. 66 St. Tel. Bell: Randolph 1216.

STUBOS rakandai parsiduoda; sušida iš trijų šmūtų, į priekambarį. Randasi pas Joną Brazil krautuvę, 6710 Superior ave. Matyti galima kada norite

DR. P. J. HUGHES DENTISTAS

1935 ST. CLAIR Ave. Darbą Gvarantuoju Kainos prieinamos Valandos: 9 ryto iki 8 vak. Tel. Prospect 2597

L. WURM PERKRAUSTYMO IR SANDĖLIO KOMPANIJA Ofisas 1328 E. 80th STREET Netoli Superior. Telefonai: Bell — Randolph 1198 Ohio State Princeton 979-W

Dr. Ray R. Smith, Dentistas
6701 ST. CLAIR AVE. Kampas E. 67 St.
Darbą gvarantuoju dešimčiai metų.
Mano ofisas atdaras vakarais, taigi jums nereiks gaisioti iš darbo dantų taisykli. Naudoju savo garų "Peridontol" del Be-skausmio Dantų Traukimo.

Vasarinams gėrimams mes turime Raugo ir Apinių ir visokių kitokių reikmenų, bonkų, bečių ir kirkavimų prietaisų. Sykiu pabandysit kad namie daryti yra geriausi. — Siunčiame užsakymus visur, duodame numazintas (wholesale) kainas pardavinėtojams mūsų padarinių kitose krautuvėse. Ateikit arba rašykite norėdami informaciją.

HOME BREW SUPPLY STORE
6401 Superior Avenue Princeton 466
Mūsų skyriai yra: St. Clair Ave. ir E. 106th St. Market. 15617 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio.

PASKELBIMAS THE MID-WEST TAILORING CO.

DRAPANŲ DIRBTUVĖ

NORIME ŠIUOMI PRANEŠTI JOG NUO PANEDĖLIO RUGPJUČIO 29 DIENOS MES PRADĖJOME PREKIAUTI SU ŽMONĖMIS TIESIOG. TAS REIŠKIA KAD JUS GALIT AT-EITI PAS MUS Į DIRBTUVĖ IR PADUOTI SAVO UŽSAKYMĄ PASIUTI JUMS DRAPANAS ARBA PLOŠČIŲ ŽIEMAI.

NEREIKIA JUMS DAUGIAU VAIKŠČIOTI PAS KOKIUS MENKUS SIUVEJUS IR UŽSISAKINETI PER JUOS. ATEIDAMI PAS MUS IŠVENGSITE VIDURINIŲ PERKUPČIŲ ILAIDŲ IR DRAPANOS JUMS ATSIĖIS PIGIAU.

THE MID-WEST TAILORING CO.

WHOLESALE TAILORS
717 Lakeside Avenue
Trecios Grindys

Nuo pradžios metų miesto gatvėse automobiliais ir vežimais ar tramvajais užmūsta jau 85 žmonės, šalia daugybės sužeistų.

Vyriausios gelžkelio darbininkų unijų valdyba išsuntinėjo iš čia balsavimo lapelius 409,000 darbininkų apsprendimui ar sutikt ant numušimo abelnai kerturių šimtų milijonų dolarių algų, ar eiti streikan.

LIETUVIŠKA APTIEKA

Užlaikau visokius geriausių vaistų nuo visokių ligų ir suteikiu geriausius patarimus. Kreipkitės į mano Aptieką bile kada.

I. A. USEVICIUS
2343 Professor Ave., S. W.

DR. J. T. VITKUS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Ofiso valandos: 1—3 ir 7—8
Telefonas: Randolph 188
1304 E. 68 Street.
Kampas Superior Avenue
Virš Lietuviško Banko

DR. J. SEMOLIUNAS Akių Gydytojas

Ofiso valandos:
10 ryte iki 12
3 iki 5 po pietų
Nedėldieniais
nuo 10 iki 12
Vakara is ofisas atdaras nuo 7 iki 8
8115 St. Clair Avenue

Parsiduoda
AUTO VEŽIMAI ir
1½ tono White Trokai
Kreip. 1328 E. 80th ST. (35)

Duodama
Merchants
Trading
Stampai

Baileys
Duodam Merchants Red Stamps su pirkiniais 10c. ar augčiau

Mūsų Metinis Rugsėjo Mėnesio Korsetų Išpardavimas

Šis yra pirmutinis sezonas visoje mūsų istorijoje kad mes galime pasiulyti išpardavimui tokį puikų rinkinį pirmos klesos moteriškų korsetų tokia žema kaina. Jų tarpe yra visokių geriausia žinomų išdirbinių ir modelių visokioms moterims su visokiomis figūromis kokias tik kuri turi.

½ iki ⅓ Pigiau Tikros Kainos

\$12.00 MADAME LYRA IR LA MATRIX KORSETAI — Užpakalis ir priešakis mezginis išsiuto modelio. Pasiuti iš storo ružavo šilko; gražiais rožių marginais. Žema krutine ir ilga apacia. Walohn kaulais \$5.98
\$10.00 DE NOVA IR BON TON KORSETAI — Du-tono ir ružavo šilko audimo. Vidutiniškos ir pilnos figūros modeliai. Žema krutine ir ilga apacia. Gražiai apsiuvinėta šilko bryzgeliais. Walohn kaulais \$4.85
\$6.50 REDFERN, BON TON IR P. N. KORSETAI — Druto šilko ir importuoto coutil audimo. Mados tinkamos visokio tipo figūroms. Zema, vidutiniškais ir tampanciais viršais modelio su ilga apacia. Sudėta tvirtais ir gerais garantuotais kaulais \$3.85
\$5.00 DE NOVA, WARNERS, REDFERN, ROYAL WORCESTER IR KABO KORSETAI — Didelė įvairybė madų pasirinkimui. Puikų žibancio šilko, marko ir paprasto coutilo. Geriausi modeliai riebioms moterims \$2.95
\$4.00 DE NOVA, WARNERS, P. N. IR BAILEY SPECIAL KORSETAI — Storo ružabo broche ir coutilo. Tampomais viršais ir žema krutine su ilga apacia. Stora is ir plona is kau-lais. Nekurie platūs iš apacios \$1.98
\$3.00 DE NOVA, BAILEY SPECIAL IR C. B. KORSETAI — Margo ir vieno duto coutilo. Ružavi ir balti, žema krutine ir atmpomu viršum, ilga apacia. Gera is kaulais \$1.49
\$2.00 C. B., P. N. IR BAILEY SPECIAL KORSETAI — Balto ir ružavo coutilo ir batisto; vidutiniška, žema ir tampoma krutine, ilga apacia; geras nerudijanciais bėliniais šonais ir druti nešiojimui 58c

Laivakortės TIESIOG Į KAUNĄ IR IŠ LIETUVOS

Siunčiame Pinigus Į Visą Lietuvą

PAČTU ir KABELIU, TIESIOGINIU SUSISIEKIMU

KAUNO OFISAS — Laisvės Aleja, 58
UKMERGĖS OFISAS — Kauno Gatvė, 52a
RYGOS OFISAS — 30 Wall St., Riga, Latvija.

Gabowitz-Castle and Co.

INTERNATIONAL FOREIGN EXCHANGE
Woodland cor. E. 37th Cleveland, Ohio